

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

4 Σεπτεμβρίου 2021

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 157

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4825

Αναμόρφωση διαδικασιών απελάσεων και επιστροφών πολιτών τρίτων χωρών, προσέλκυση επενδυτών και ψηφιακών νομάδων, ζητήματα αδειών διαμονής και διαδικασιών χορήγησης διεθνούς προστασίας, διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και άλλες επείγουσες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Πίνακας Περιεχομένων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΑΠΕΛΑΣΕΩΝ

Άρθρο 1 Διαδικασίες απελάσεων και επιστροφών

Άρθρο 2 Ζητήματα αποφάσεων επιστροφής - Αντικατάσταση της παρ. 1 και τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3907/2011

Άρθρο 3 Οικειοθελής αναχώρηση - Αντικατάσταση του άρθρου 22 του ν. 3907/2011

Άρθρο 4 Περί αναβολής της απομάκρυνσης - Τροποποίηση της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 3907/2011

Άρθρο 5 Ένδικα βοηθήματα - Τροποποίηση των παρ. 1 και 5 του άρθρου 28 του ν. 3907/2011

Άρθρο 6 Ίδρυση ειδικών εγκαταστάσεων κράτησης - Ζητήματα αδειοδότησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 3907/2011

Άρθρο 7 Παράταση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης - Αντικατάσταση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 3907/2011

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ - ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4251/2014

Άρθρο 8 Επιδόσεις αδειών διαμονής και απορριπτικών αποφάσεων - Αντικατάσταση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014

Άρθρο 9 Καθορισμός ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία που χορηγείται σε πολίτες τρίτων χωρών - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4251/2014

Άρθρο 10 Άδεια διαμονής για επένδυση σε τίτλους ή τραπεζική κατάθεση - Τροποποίηση της περ. 5 και προσθήκη περ. 10 και 11 στο άρθρο 16 του ν. 4251/2014

Άρθρο 11 Ψηφιακοί νομάδες - Προσθήκη περ. ιε' στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4251/2014

Άρθρο 12 Κατ' εξαίρεση χορήγηση άδειας διαμονής - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014

Άρθρο 13 Ειδικότερα ζητήματα αδειών διαμονής - Τροποποίηση της περ. 5 της παρ. Α του άρθρου 20 του ν. 4251/2014

Άρθρο 14 Αιτήσεις θεραπείας κατά αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν του ν. 4251/2014 - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4251/2014

Άρθρο 15 Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στη διορθωτική εκδοχή του ελληνικού κειμένου της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2016 - Τροποποίηση των άρθρων 35, 64 και 67 του ν. 4251/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4636/2019

Άρθρο 16 Ανάκληση και άρνηση ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα - Τροποποίηση των άρθρων 14, 63 και 91 του ν. 4636/2019

Άρθρο 17 Ρυθμίσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε δικαιούχο διεθνούς προστασίας και σε μέλη οικογένειάς του - Αντικατάσταση της παρ. 1, τροποποίηση της παρ. 4, προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 24 του ν. 4636/2019

Άρθρο 18 Ρύθμιση ζητημάτων ταξιδιωτικών εγγράφων - Αντικατάσταση της παρ. 1, τροποποίηση των παρ. 2 και 4, κατάργηση της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 4636/2019

Άρθρο 19 Ρυθμίσεις για τον Προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4636/2019

Άρθρο 20 Ρυθμίσεις σχετικά με την παραμονή των αιτούντων διεθνή προστασία - Τροποποίηση των άρθρων 68 και 104 του ν. 4636/2019

Άρθρο 21 Διάρκεια ισχύος δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία - Στοιχεία ταυτότητας αιτούντων - Τροποποίηση των άρθρων 70 και 79 του ν. 4636/2019

Άρθρο 22 Στοιχεία απορριπτικής απόφασης επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας - Τροποποίηση των παρ. 8

και 9, αντικατάσταση της παρ. 10 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019

Άρθρο 23 Παράβολο υποβολής μεταγενέστερης αίτησης - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 89 του ν. 4636/2019

Άρθρο 24 Ρυθμίσεις σχετικά με αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 94 του ν. 4636/2019

Άρθρο 25 Απόφαση επιστροφής επί απόρριψης της προσφυγής - Αντικατάσταση της παρ. 10 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4375/2016

Άρθρο 26 Στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4375/2016

Άρθρο 27 Σύσταση θέσης Διοικητικού Διευθυντή Αρχής Προσφυγών - Αντικατάσταση της παρ.1 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016

Άρθρο 28 Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης - Αντικατάσταση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016

Άρθρο 29 Διαδικασία ίδρυσης και κατάργησης και θέματα λειτουργίας των δομών της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 - Αντικατάσταση του άρθρου 10 του ν. 4375/2016

Άρθρο 30 Ρυθμίσεις στελέχωσης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των Περιφερειακών Υπηρεσιών της - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016

Άρθρο 31 Γενικοί και Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης - Αντικατάσταση των παρ. 2 και 3 του άρθρου 17 του ν. 4375/2016

Άρθρο 32 Ρυθμίσεις για τη στελέχωση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων (Ε.Υ. ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.) - Αντικατάσταση της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 76 του ν. 4375/2016

Άρθρο 33 Ρυθμίσεις για τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων του πολυετούς Εθνικού Προγράμματος - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4375/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Άρθρο 34 Κράτηση και διαδικασία απέλασης - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 3386/2005

Άρθρο 35 Ρυθμίσεις Ταμείου Αλληλεγγύης του άρθρου 196 του ν. 4662/2020 - Αντικατάσταση της παρ. 2, τροποποίηση των παρ. 3, 4 του άρθρου 196 του ν. 4662/2020

Άρθρο 36 Κάλυψη θέσεων προϊσταμένων Υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου - Τροποποίηση των παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 113 του ν. 4674/2020

Άρθρο 37 Χορήγηση Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περιθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) σε αιτούντες διεθνή προστασία

Άρθρο 38 Ομάδες Εργασίας

Άρθρο 39 Πόροι του ειδικού επιδόματος Ε.Υ. ΣΥ. Δ.

Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 4686/2020

Άρθρο 40 Προϋποθέσεις δραστηριοποίησης σε χώρο αρμοδιότητας Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής

Άρθρο 41 Στελέχωση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου από μη πολιτικό προσωπικό

Άρθρο 42 Διευθέτηση οικονομικών εκκρεμοτήτων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Άρθρο 43 Ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας μηχανικών της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Άρθρο 44 Διαχείριση των Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων

Άρθρο 45 Χρηματοδότηση προγραμμάτων του πολυετούς Εθνικού Προγράμματος - Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 4375/2016

Άρθρο 46 Διαμνημόνευση Μεταναστευτικής Αρωγής (DMA)

Άρθρο 47 Αναμόρφωση της διαδικασίας μετάκλησης εποχικών εργατών - Τροποποίηση της περ. κδ' της παρ. 1 του άρθρου 1, αντικατάσταση των παρ. 3, 4 και 6 και προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 13, αντικατάσταση του στοιχείου ι της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 18, και προσθήκη εδαφίου στην παρ. 10 του άρθρου 28 του ν. 4251/2014

Άρθρο 48 Μεταβατικό καθεστώς συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών - Κατάργηση του άρθρου 96 του ν. 4368/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49 Μετακινήσεις προσωπικού

Άρθρο 50 Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου

Άρθρο 51 Ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους

Άρθρο 52 Παρατάσεις έκτακτων ρυθμίσεων λόγω της συνεχιζόμενης πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19

Άρθρο 53 Διάθεση εγκαταστάσεων, θαλάμων, κλινών νοσηλείας, κλινών αυξημένης φροντίδας και εντατικής θεραπείας στο Δημόσιο

Άρθρο 54 Αύξηση καταβαλλόμενης επιχορήγησης για τη λήψη υποστηρικτικών μέτρων των εμβολιασθέντων ατόμων - Αντικατάσταση της παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4816/2021

Άρθρο 55 Παράταση χρονικού διαστήματος εκμίσθωσης με οδηγό Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων μέσω προκράτησης

Άρθρο 56 Παράταση προθεσμιών διεξαγωγής γενικών συνελεύσεων νομικών προσώπων για το έτος 2021

Άρθρο 57 Μετάθεση χρόνου έναρξης ισχύος διατάξεων του ν. 4782/2021 - Τροποποίηση του άρθρου 142 του ν. 4782/2021

Άρθρο 58 Άδεια παραγωγής αντισηπτικών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 - Παράταση ισχύος των παρ. 1 και 3 του άρθρου 5 του ν. 4681/2020

Άρθρο 59 Ορισμοί - Πεδίο Εφαρμογής - Τροποποίηση της περ. Α' - Προσθήκη τίτλου και υποπαρ. 1.1.1. στην παρ. 1.1. της περ. Β' του άρθρου 1 του ν. 4791/2021

Άρθρο 60 Παραβάσεις κανόνων αντιντόπιγκ - Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 4791/2021 περί παραβάσεων κανόνων αντιντόπιγκ

Άρθρο 61 Κατ' εξαίρεση χρήση για θεραπευτικούς σκοπούς - Τροποποίηση του άρθρου 4 του ν. 4791/2021

Άρθρο 62 Διαχείριση αποτελεσμάτων - Εφέσεις - Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 4791/2021

Άρθρο 63 Τελικές - Μεταβατικές διατάξεις - Αντικατάσταση του άρθρου 22 του ν. 4791/2021

Άρθρο 64 Ρόλοι και υποχρεώσεις του Ε.Ο.ΚΑ.Ν. - Προσθήκη άρθρου 19Α στον ν. 4791/2021

Άρθρο 65 Ερμηνεία του Κώδικα - Προσθήκη άρθρου 22Α στον ν. 4791/2021

Άρθρο 66 Διόρθωση παροραμάτων και παραδρομών στον ν. 4791/2021

Άρθρο 67 Μεταβατική δυνατότητα συμμετοχής σε αθλητικές διοργανώσεις σωματείων τα οποία στερούνται ειδικής αθλητικής αναγνώρισης και εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4726/2020

Άρθρο 68 Έναρξη ισχύος της παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4735/2020 - Τροποποίηση του άρθρου 75 του ν. 4735/2020

Άρθρο 69 Έναρξη ισχύος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 2725/1999 - Τροποποίηση του άρθρου 140 του ν. 2725/1999

Άρθρο 70 Παραχώρηση της χρήσης των εγκαταστάσεων του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας» στην «Οργανωτική Επιτροπή Διοργανώσεων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού» - Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν. 4764/2020
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 72 Καταργούμενες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 73 Έναρξη ισχύος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΚΑΙ ΑΠΕΛΑΣΕΩΝ

Άρθρο 1 Διαδικασίες απελάσεων και επιστροφών

1. Τα άρθρα 16 έως 33 του Κεφαλαίου Γ' του ν. 3907/2011 (Α' 7) περί προσαρμογής στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (L 348), δεν εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α. υπόκεινται σε απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 77) ή συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται από τις αρμόδιες αρχές σε σχέση με παράνομη χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 2 του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν, στους οποίους δεν έχει χορηγηθεί στη συνέχεια άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στη χώρα,

β. υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης, σύμφωνα με διεθνή σύμβαση που δεσμεύει τη χώρα ή τα άρθρα 436-456 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) ή τον ν. 3251/2004 (Α' 127) και

γ. απολαμβάνουν του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν και το π.δ. 106/2007 (Α' 135).

2. Στις περιπτώσεις της παρ. 1 εφαρμόζονται τα άρθρα 76, 77, 78, 78 Α, 80, 81, 82 και 83 του ν. 3386/2005 (Α' 212).

3. Στην απόφαση με την οποία διατάσσεται η επιστροφή αιτούντος διεθνούς προστασίας γίνεται μνεία στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 2 Ζητήματα αποφάσεων επιστροφής - Αντικατάσταση της παρ. 1 και τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3907/2011

1. Η παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 3907/2011 (Α' 7) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας ή διακοπής εξέτασης του αιτήματος του άρθρου 81 του ν. 4636/2019 (Α' 169) ή ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας ή απόρριψης αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε περίπτωση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, η αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας. Η απόφαση επιστροφής αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας ή της απόφασης διακοπής εξέτασης του αιτήματος του άρθρου 81 του ν. 4636/2019 ή της απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας ή της απόφασης απόρριψης του αιτήματος διαμονής ή ανάκλησης του τίτλου διαμονής. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ή απέλασης ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή. Στις λοιπές περιπτώσεις υπηκόων τρίτων χωρών, που διαμένουν παράνομα σε ελληνικό έδαφος, εκδίδεται απόφαση επιστροφής από τα αρμόδια όργανα κατά την παρ. 2 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 (Α' 212). Οι αποφάσεις επιστροφής εκδίδονται με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων των παρ. 2 έως 5.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 3907/2011 τροποποιείται με τη διαγραφή της αναφοράς στο άρθρο 19 του ν. 4251/2014 (Α' 80) και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές μπορούν ανά πάσα στιγμή να χορηγούν αυτοτελή άδεια διαμονής για λόγους φιλευσπλαχνίας, ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους, σε πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει παράνομα στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με το άρθρο 19Α του ν. 4251/2014. Στην περίπτωση έκδοσης της ανωτέρω άδειας διαμονής, δεν εκδίδεται απόφαση επιστροφής. Εφόσον η απόφαση επιστροφής έχει ήδη εκδοθεί, τότε αυτή ανακαλείται ή αναστέλλεται για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια ισχύος της ανωτέρω άδειας.»

Άρθρο 3
Οικειοθελής αναχώρηση - Αντικατάσταση
του άρθρου 22 του ν. 3907/2011

Στο άρθρο 22 του ν. 3907/2011 (Α' 7), α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο των παρ. 1 και 2, β) συμπληρώνεται το αντικείμενο της εξουσιοδότησης στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3, γ) αντικαθίσταται η παρ. 4, και το άρθρο 22 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 22
Οικειοθελής αναχώρηση
(Άρθρο 7 της Οδηγίας)

1. Η απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας μπορεί να προβλέπει χρονικό διάστημα για την οικειοθελή αναχώρηση του, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ επτά (7) και είκοσι πέντε (25) ημερών με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 4. Το χρονικό αυτό διάστημα χορηγείται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η υποβολή αιτήσεως από τον υπήκοο τρίτης χώρας. Η χορήγηση προθεσμίας για την οικειοθελή αναχώρηση δεν αποκλείει τη δυνατότητα των υπηκόων τρίτων χωρών να αναχωρήσουν από την Ελληνική Επικράτεια νωρίτερα.

2. Οι αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές μπορούν, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να παρατείνουν την προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης για κατάλληλο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατόν είκοσι (120) ημέρες. Για τη λήψη της σχετικής απόφασης λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές περιστάσεις κάθε περίπτωσης, όπως η διάρκεια της παραμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα, η φοίτηση των τέκνων αυτού σε σχολείο και η ύπαρξη άλλων οικογενειακών και κοινωνικών δεσμών.

3. Οι αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές μπορούν να επιβάλουν καθ' όλο το χρονικό διάστημα της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης υποχρεώσεις στον υπήκοο τρίτης χώρας, με σκοπό την αποφυγή του κινδύνου διαφυγής, όπως την τακτική εμφάνιση ενώπιον αρχών, την κατάθεση κατάλληλης οικονομικής εγγύησης, την κατάθεση εγγράφων ή την υποχρέωση παραμονής σε ορισμένο μέρος. Το ύψος και η διαδικασία κατάθεσης οικονομικής εγγύησης, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη.

4. Αν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής ή ο υπήκοος τρίτης χώρας αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια, που προκύπτει από σχετική εισήγηση των οργάνων της παρ. 2 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 (Α' 212) προς τις αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές, εξαιρουμένων των αστυνομικών αρχών, ή αν η αίτηση για νόμιμη παραμονή έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές δεν χορηγούν χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης.»

Άρθρο 4
Περί αναβολής της απομάκρυνσης -
Τροποποίηση της περ. α) της παρ. 1
του άρθρου 24 του ν. 3907/2011

Η περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 3907/2011 (Α' 80) τροποποιείται με εξειδίκευση της νομοθετικής αποτύπωσης της αρχής της μη επαναπροώθησης και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας που τελεί υπό διαδικασία επιστροφής αναβάλλεται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις που:

α) παραβιάζεται η αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως αυτή αποτυπώνεται στο άρθρο 3 της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας που κυρώθηκε με τον ν. 1782/1988 (Α' 116) στο άρθρο 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, που κυρώθηκε με τον ν. 2462/1997 (Α' 25), στα άρθρα 31 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης για το Καθεστώς των Προσφύγων του 1951, που κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (Α' 201) και στο άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, (Α' 256) ή

β) έχει ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2.»

Άρθρο 5
Ένδικα βοηθήματα - Τροποποίηση των παρ. 1
και 5 του άρθρου 28 του ν. 3907/2011

Στο άρθρο 28 του ν. 3907/2011 (Α' 7), α) στην παρ. 1 τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο με την πρόβλεψη προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής, β) η παρ. 5 τροποποιείται ως προς τις εφαρμοστέες διατάξεις και το άρθρο 28 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Κατά των αποφάσεων επιστροφής που εκδίδονται από τις αστυνομικές αρχές, οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να ασκήσουν την ενδικοφανή προσφυγή του άρθρου 77 του ν. 3386/2005. Κατά των αποφάσεων επιστροφής που ενσωματώνονται σε αποφάσεις απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε αποφάσεις ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής οι υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν δικαίωμα προσφυγής του άρθρου 24 του ν. 2690/1999 (Α' 45) εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης.

2. Τα διοικητικά όργανα που είναι αρμόδια να αποφαινούνται επί των προσφυγών της παραγράφου 1, έχουν την αρμοδιότητα να επανεξετάζουν αυτεπαγγέλτως τόσο τη νομιμότητα όσο και την ουσία των αποφάσεων επιστροφής και να αναστέλλουν προσωρινώς την εφαρμογή τους. Προσωρινή δικαστική προστασία παρέχεται κατά τις διατάξεις του ν. 3900/2010 (Α' 213) και του π.δ. 18/1989 (Α' 8).

3. Οι αρμόδιες για θέματα αλλοδαπών αρχές υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες και κάθε δυνατή συνδρομή στον υπήκοο τρίτης χώρας που αιτείται νομικές συμβουλές, εκπροσώπηση από δικηγόρο και γλωσσική συνδρομή, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματα του παρόντος άρθρου.

4. Η απαραίτητη νομική βοήθεια και εκπροσώπηση παρέχεται δωρεάν κατόπιν αιτήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3226/2004 (Α' 24), εφόσον κατά την κρίση του δικαστή η αίτηση ακύρωσης δεν είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφοι 3 έως 6 της Οδηγίας 2005/85/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ. 114/2010 (Α' 195). Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 24.12.2011.

5. Αίτηση ακύρωσης κατά των αποφάσεων επιστροφής ασκείται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274).»

Άρθρο 6

Ίδρυση ειδικών εγκαταστάσεων κράτησης - Ζητήματα αδειοδότησης - Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 3907/2011

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 3907/2011 (Α' 7) τροποποιείται ως προς τα συναρμοδια όργανα και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Οι ειδικές εγκαταστάσεις όπου κρατούνται οι υπήκοοι τρίτων χωρών κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 ιδρύονται και καταργούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών και υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Ελληνικής Αστυνομίας. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας των εγκαταστάσεων αυτών.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 4375/2016 (Α' 51) περί αδειοδότησης των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου καταλαμβάνει και τις ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης του άρθρου 31 του ν. 3907/2011 που λειτουργούν εντός των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 (Α' 51).

Άρθρο 7

Παράταση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης - Αντικατάσταση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 3907/2011

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 3907/2011 (Α' 7) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η παράταση της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 22, γίνεται κατόπιν σχετικής αίτησης του υπηκόου τρίτης χώρας, η οποία υποβάλλεται πριν τη λήξη της αρχικής προθεσμίας και εξετάζεται κατά προτεραιότητα εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της, κατά τη διάρκεια της οποίας η προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης λογίζεται ως σιωπηρώς παραταθείσα. Η παράταση της προθεσμίας χορηγείται μόνο για τη διευθέτηση των εκκρεμών υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συνθήκες ενόψει της αναχώρησης, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων κάθε περίπτωσης, όπως της διάρκειας της παραμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα, της φοίτησης των τέκνων αυτού σε σχολείο και της ύπαρξης άλλων οικογενειακών και κοινωνικών δεσμών.

Κατά τη διάρκεια της ως άνω προθεσμίας ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης, ενώ το ως άνω χρονικό διάστημα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, στο πλαίσιο της παράτασης οικειοθελούς αναχώρησης, δεν μπορεί να συνηλογοιστεί στην περίπτωση εφαρμογής του ν. 3838/2010 (Α' 49) περί πρόσβασης στην ελληνική ιθαγένεια. Σε περίπτωση έγκρισης παράτασης οικειοθελούς αναχώρησης παρέχεται δικαίωμα πρόσβασης στην εργασία αντίστοιχο της κατηγορίας που αφορούσε ο τίτλος διαμονής που κατείχε. Σε περίπτωση μη απόκτησης της αρμόδιας υπηρεσίας εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου, τεκμαίρεται η σιωπηρή απόρριψη της αίτησης παράτασης της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης.

2. Η προθεσμία της οικειοθελούς αναχώρησης αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Οι επιδόσεις των αποφάσεων διακοπής του άρθρου 81 του ν. 4636/2019 (Α' 169) και των τελεσίδικων αποφάσεων απόρριψης αιτήματος διεθνούς προστασίας διενεργούνται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 82 του ν. 4636/2019. Οι επιδόσεις των αποφάσεων απόρριψης αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και των αποφάσεων ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής διενεργούνται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014 (Α' 80).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΩΔΙΚΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ - ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4251/2014

Άρθρο 8

Επιδόσεις αδειών διαμονής και απορριπτικών αποφάσεων - Αντικατάσταση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014

Οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Η επίδοση απορριπτικών αποφάσεων ή αποφάσεων για ανάκληση αδειών διαμονής, με ενσωματωμένες αποφάσεις επιστροφής, ή αποφάσεων επί των αιτήσεων θεραπείας της παρ. 2 του άρθρου 25, διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Αντίγραφο της σχετικής απόφασης επιδίδεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της. Η επίδοση διενεργείται:

α) στον αιτούντα ή στον πληρεξούσιό του, με αυτοπρόσωπη παρουσία ή

β) με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε διεύθυνση που έχει δηλώσει ο αιτών στην αρμόδια υπηρεσία ή σε διεύθυνση που έχει δηλωθεί από τον πληρεξούσιό του ή

γ) μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, προσβάσιμης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ), που διαχειρίζεται το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και στην οποία έχει πρόσβαση ο αιτών μέσω του λογαριασμού που διατηρεί ή

δ) με συστημένη επιστολή που αποστέλλεται ταχυδρομικώς στη δηλωθείσα διεύθυνση διαμονής, προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιό του, σύμφωνα με τα οριζό-

μενα στην παρ. 2 του άρθρου 8, όταν δεν είναι δυνατή η διενέργεια της επίδοσης σύμφωνα με τις περ. α', β' ή γ'.

Η προς επίδοση απόφαση που έχει διαβιβαστεί με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) στη δηλωθείσα κατά τα ανωτέρω ηλεκτρονική διεύθυνση του αιτούντος, θεωρείται ότι επιδόθηκε μετά την παρέλευση σαράντα οκτώ (48) ωρών από την ηλεκτρονική αποστολή της.

4. Η ενημέρωση για την παραλαβή της άδειας διενεργείται είτε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε διεύθυνση που έχει δηλώσει ο αιτών στην αρμόδια υπηρεσία ή σε διεύθυνση που έχει δηλωθεί από τον πληρεξούσιο του ή μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, προσβάσιμης μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr- ΕΨΠ), που διαχειρίζεται το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και στην οποία έχει πρόσβαση ο αιτών μέσω του λογαριασμού που διατηρεί ή με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, όταν δεν είναι δυνατή η ενημέρωση με τους προηγούμενους τρόπους.»

Άρθρο 9
Καθορισμός ανώτατου αριθμού θέσεων για εξαρτημένη εργασία που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4251/2014

Στην παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς το αρμόδιο όργανο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που εκδίδεται κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών, ανά Περιφέρεια και ειδικότητα απασχόλησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται προσαύξηση του ανώτατου αριθμού θέσεων έως δέκα τοις εκατό (10%), ώστε να καλύπτονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.»

Άρθρο 10
Άδεια διαμονής για επένδυση σε τίτλους ή τραπεζική κατάθεση - Τροποποίηση της περ. 5 και προσθήκη περ. 10 και 11 στο άρθρο 16 του ν. 4251/2014

1. Στην περ. 5 της παρ. Γ του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 (Α' 80) προστίθεται νέο πρώτο εδάφιο και η περ. 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η επένδυση πραγματοποιείται με κεφάλαια εξωτερικού, τα οποία εμβάζονται στην Ελλάδα για τους σκοπούς της επένδυσης από πολίτη τρίτης χώρας. Εντολές του εμβάσματος δύνανται να είναι σύζυγος ή/και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού του επενδυτή. Η αίτηση εισόδου στην Ελλάδα και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται με την απόφαση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 12 του άρθρου 136, υποβάλλονται στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου διαμονής του επενδυτή, μέσα στο επόμενο από

την πραγματοποίηση της επένδυσης έτος. Η προξενική αρχή, μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή τους, διαβιβάζει αυτά στην αρμόδια υπηρεσία του τελευταίου εδαφίου της περ. 4, για την πιστοποίηση της πραγματοποίησης και της διακράτησης της επένδυσης. Η ανωτέρω υπηρεσία εξετάζει τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί και διαβιβάζει μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή τους, στην προξενική αρχή σχετική πιστοποίηση, προκειμένου να χορηγηθεί η εθνική θεώρηση εισόδου για "επένδυση σε τίτλους ή τραπεζική κατάθεση".»

2. Στην παρ. Γ του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 προστίθενται περ. 10 και 11, ως εξής:

«10. Πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής σε ισχύ, δυνάμει της παρούσας, για επένδυση σε μια από τις κατηγορίες της περ. 1, δύναται να ρευστοποιήσει την επένδυση, προκειμένου να επενδύσει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών, σε άλλη κατηγορία της παρούσας ή σε ακίνητη περιουσία, σύμφωνα με την παρ. Β του άρθρου 20. Στην περίπτωση αυτή, ο πολίτης τρίτης χώρας διατηρεί την ήδη χορηγηθείσα άδεια διαμονής έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών πιστοποίησης της νέας συνολικής επένδυσης και χορήγησης της άδειας διαμονής δυνάμει αυτής. Τα ανωτέρω καταλαμβάνουν και τα μέλη της οικογενείας του αιτούντος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται η διαδικασία και η προθεσμία υποβολής αίτησης για τη νέα άδεια διαμονής του επενδυτή και των μελών της οικογενείας του, τα δικαιολογητικά και ο τρόπος παρακολούθησης της τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων αναφορικά με τη νέα επένδυση, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας.

11. Ο πολίτης τρίτης χώρας δύναται να πραγματοποιήσει επένδυση σε περισσότερες της μίας από τις κατηγορίες της περ. 1 και έως τρεις (3) διακριτές επενδύσεις συνολικά. Σε περίπτωση που η επένδυση πραγματοποιείται σε περισσότερες της μίας κατηγορίες, το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό της συνολικής επένδυσης καθορίζεται βάσει της κατηγορίας με το υψηλότερο απαιτούμενο ύψος επένδυσης.»

Άρθρο 11
Ψηφιακοί νομάδες - Προσθήκη περ. ιε' στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4251/2014

Στην παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4251/2014 (Α' 80) προστίθεται περ. ιε) ως εξής:

«ιε) Πολίτες τρίτων χωρών αυτοαπασχολούμενοι, ελεύθεροι επαγγελματίες ή μισθωτοί, οι οποίοι εργάζονται εξ αποστάσεως με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) με εργοδότες ή πελάτες εκτός Ελλάδας (ψηφιακοί νομάδες - digital nomads) για χρονική περίοδο έως δώδεκα (12) μήνες.

ι. Η εθνική θεώρηση χορηγείται στον ενδιαφερόμενο, εφόσον προσκομίσει ο ίδιος ο αιτών με αυτοπρόσωπη παρουσία ή αποστέλλει με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με συστημένη επιστολή στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία υποχρεούται να απαντήσει εντός δέκα (10) ημερών από το σχετικό αίτημα του ενδιαφερόμενου και να ολοκληρώσει τη διαδικασία χορήγησης

της θεώρησης σε "μία στάση του ενδιαφερομένου", εκτός των γενικών δικαιολογητικών όπως αυτά ορίζονται στην υπουργική απόφαση της παρ. 16 του άρθρου 136, τα ακόλουθα:

α) υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνονται η πρόθεσή του να διαμείνει στη χώρα με την εθνική θεώρηση εισόδου για την παροχή εργασίας εξ αποστάσεως και η δέσμευσή του ότι δεν θα παρέχει καθ' οιονδήποτε τρόπο εργασία ή υπηρεσίες ή έργο σε εργοδότη με έδρα στην Ελλάδα,

β) σύμβαση εργασίας ή έργου ή αποδεικτικό εργασιακής σχέσης με εργοδότη, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, αορίστου χρόνου ή σε περίπτωση σύμβασης ορισμένου χρόνου με υπολειπόμενη διάρκεια που καλύπτει το διάστημα της χορηγούμενης εθνικής θεώρησης, ή

γ) συμβάσεις εργασίας ή έργου αορίστου χρόνου ή, σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, με υπολειπόμενη διάρκεια που καλύπτει το διάστημα ισχύος της χορηγούμενης θεώρησης, σε περίπτωση που ο πολίτης τρίτης χώρας είναι ελεύθερος επαγγελματίας με περισσότερους του ενός εργοδότες που είναι εγκατεστημένοι εκτός Ελληνικής Επικράτειας, ή

δ) στοιχεία για την ιδιότητα του αιτούντος στην επιχείρηση, καθώς επίσης και στοιχεία που αφορούν στην επωνυμία, στην έδρα, στο πεδίο δραστηριότητας και στον εταιρικό σκοπό της επιχείρησης σε περίπτωση που ο πολίτης τρίτης χώρας είναι αυτοαπασχολούμενος σε δική του επιχείρηση, η οποία ευρίσκεται εκτός της Ελληνικής Επικράτειας,

ε) αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού εισοδήματος, για την κάλυψη των εξόδων διαβίωσής του κατά τη διάρκεια της διαμονής του στη χώρα, χωρίς να επιβαρύνει το εθνικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται στα τρεισήμισι χιλιάδες (3.500) ευρώ μηνιαίως και αποδεικνύεται i) από τη σύμβαση εργασίας ή έργου ή το αποδεικτικό εργασιακής σχέσης, στην περίπτωση εξαρτημένης εργασίας, υπηρεσιών ή έργου ή ii) από τραπεζικό λογαριασμό, σύμφωνα με την περ. ιδ'. Αν οι επαρκείς πόροι προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες εξαρτημένης εργασίας, υπηρεσιών ή έργου, το ανωτέρω ελάχιστο ύψος αναφέρεται σε καθαρά έσοδα μετά την καταβολή των απαιτούμενων φόρων στη χώρα παροχής της εργασίας.

Το ανωτέρω ποσό προσαυξάνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%) για τον/τη σύζυγο ή τον/την συμβιούντα και κατά δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για κάθε τέκνο. Το ύψος των επαρκών πόρων δύναται να ανακαθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 136,

ζ) τέλος εθνικής θεώρησης ύψους εβδομήντα πέντε (75) ευρώ.

ii. Οι ανωτέρω πολίτες τρίτης χώρας μπορούν να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική θεώρηση που λήγει ταυτόχρονα με τη θεώρηση του συντηρούμενου. Κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται ο/η σύζυγος ή ο/η σύντροφος και τα

μέλη της οικογένειας του συντηρούμενου να παρέχουν εξαρτημένη εργασία ή να ασκούν οποιασδήποτε μορφής οικονομική δραστηριότητα στη χώρα. Ως μέλη της οικογένειας νοούνται: α) ο έτερος των συζύγων ή των συμβιούντων με τον/την οποίο/α ο/η πολίτης τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, β) τα άγαμα κοινά τέκνα των συζύγων ή των συμβιούντων κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν νομίμως υιοθετηθεί με αλλοδαπή δικαστική απόφαση που είναι αυτοδικαίως εκτελεστή ή έχει κηρυχθεί εκτελεστή ή έχει αναγνωρισθεί το δεδικασμένο της στην Ελλάδα και γ) τα λοιπά, κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούμενου ή του ετέρου των συζύγων ή συμβιούντων, εφόσον η επιμέλεια έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του/της συντηρούμενου σε αυτόν/αυτήν, για δε τα τέκνα του/της ετέρου των συζύγων ή συμβιούντων σε αυτόν/αυτήν.

iii. Εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της περ. i), δύναται να χορηγείται στον πολίτη τρίτης χώρας και στα μέλη της οικογένειάς του άδεια διαμονής διετούς διάρκειας, κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται πριν τη λήξη της ισχύος της εθνικής θεώρησης, με την επιφύλαξη του άρθρου 6. Η άδεια αυτή δεν παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας οιασδήποτε μορφής στην Ελλάδα, τόσο για τον συντηρούμενο, όσο και για τον/την σύζυγο ή σύντροφο του και τα μέλη της οικογένειάς του της περ. ii), και δύναται να ανανεώνεται ανά διετία, κάθε φορά, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. i). Η αίτηση υποβάλλεται στην υπηρεσία μίας στάσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

iv. Η αίτηση του συντηρούμενου για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της περ. iii) συνοδεύεται από παράβολο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ, ενώ τα μέλη της οικογένειάς του υποβάλλουν το προβλεπόμενο από το παρόν παράβολο, ως μέλη οικογένειας του πολίτη τρίτης χώρας.

v. Σε περίπτωση που ο πολίτης τρίτης χώρας, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του, αναχωρήσουν από την Ελληνική Επικράτεια και λήξει η ισχύς της εθνικής θεώρησης, τόσο ο συντηρών όσο και τα μέλη της οικογένειάς του έχουν τη δυνατότητα να αιτηθούν και να λάβουν εκ νέου εθνική θεώρηση εισόδου για τον σκοπό αυτό.

vi. Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν παρακωλύουν την ανανέωση της άδειας διαμονής, εφόσον αυτά δεν υπερβαίνουν τους έξι (6) μήνες ετησίως, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά της παρ. 6 του άρθρου 21.

vii. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, πολίτης τρίτης χώρας, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις της περ. i) και έχουν εισέλθει στην Ελληνική Επικράτεια είτε με ομοίμορφη θεώρηση είτε με καθεστώς απαλλαγής θεώρησης, έχουν τη δυνατότητα, εντός της περιόδου ισχύος αυτής, να υποβάλουν στην υπηρεσία μίας στάσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της περ. iii). Στην περίπτωση αυτή και με την επιφύλαξη του άρθρου 6, εκτός των δικαιολογητικών της περ. i), οι αιτούντες υποβάλλουν και μισθωτήριο κατοικίας ή συμβόλαιο αγοράς ακινήτου στην ελληνική Επικράτεια.»

Άρθρο 12
Κατ' εξαίρεση χορήγηση άδειας διαμονής -
Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 19
του ν. 4251/2014

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιείται ως προς την άπαξ χορήγηση άδειας διαμονής και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί κατ' εξαίρεση να χορηγεί άδεια διαμονής διάρκειας τριών (3) ετών, σε πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα. Η άδεια διαμονής χορηγείται άπαξ και μπορεί να ανανεώνεται για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος Κώδικα. Αίτημα χορήγησης άδειας διαμονής έχει δικαίωμα να καταθέσει ο πολίτης τρίτης χώρας, εφόσον αποδεικνύει με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας το πραγματικό γεγονός της διαμονής του στη χώρα για επτά (7) τουλάχιστον συνεχή έτη, πριν την υποβολή αίτησης ή είναι γονέας ανήλικου ημεδαπού και προσκομίζει στοιχεία που τεκμηριώνουν τη γονική σχέση με το/τα τέκνο/α.»

Άρθρο 13
Ειδικότερα ζητήματα αδειών διαμονής -
Τροποποίηση της περ. 5 της παρ. Α' του
άρθρου 20 του ν. 4251/2014

Η περ. 5 της παρ. Α' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιείται ως προς τις προϋποθέσεις ανανέωσης της άδειας των πολιτών τρίτων χωρών και διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν νόμιμα με άδεια διαμονής στη χώρα μας και λαμβάνουν σύνταξη από ελληνικό δημόσιο ασφαλιστικό φορέα, ανεξαρτήτως ποσού, μπορούν να ανανεώσουν την άδειά τους, ως οικονομικά ανεξάρτητα άτομα, χωρίς τη συνδρομή της προϋπόθεσης των επαρκών πόρων των παρ. 1 και 2.»

Άρθρο 14
Αιτήσεις θεραπείας κατά αποφάσεων που
εκδίδονται κατ' εφαρμογήν του ν. 4251/2014 -
Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 25
του ν. 4251/2014

Στην παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιείται η προθεσμία του πρώτου εδαφίου, προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Αίτηση θεραπείας κατά απόφασης που εκδίδεται κατ' εφαρμογήν του παρόντος Κώδικα δεν εξετάζεται, αν υποβληθεί μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης. Οι αιτήσεις θεραπείας συνοδεύονται από παράβολο ύψους πενήντα (50) ευρώ. Η υπηρεσία, στην οποία υποβάλλεται η αίτηση θεραπείας, αποφαινεται επ' αυτής εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της.»

Άρθρο 15
Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στη
διορθωτική εκδοχή του ελληνικού κειμένου της
Οδηγίας (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης
Μαΐου 2016 - Τροποποίηση των άρθρων 35,
64 και 67 του ν. 4251/2014

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 και η παρ. 11 του άρθρου 35 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιούνται ως προς την αναφορά σε τίτλο αντί σε άδεια διαμονής και διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Πολίτης τρίτης χώρας που είναι κάτοχος έγκυρου τίτλου εκδοθέντος από το πρώτο κράτος μέλος με σκοπό τις σπουδές στο πλαίσιο ενωσιακού ή πολυμερούς προγράμματος που περιλαμβάνει μέτρα κινητικότητας ή συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιτρέπεται να εισέλθει και να διαμείνει, προκειμένου να πραγματοποιήσει μέρος των σπουδών του σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα βάσει του παρόντος κεφαλαίου για περίοδο έως τριακόσιες εξήντα (360) ημέρες στην Ελλάδα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

11. Αν ο σπουδαστής διέρχεται τα εξωτερικά ελληνικά σύνορα με βάση τίτλο για σπουδές που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος που δεν εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν, πρέπει να υποβάλει στην αρμόδια ελληνική συνοριακή Αρχή τον τίτλο που έχει εκδώσει το πρώτο κράτος μέλος και αντίγραφο της κοινοποίησης της παραγράφου 3, ως απόδειξη του ότι μετακινείται στην Ελλάδα με σκοπό τις σπουδές.»

2. Οι παρ. 1, 3, 4, το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 και η παρ. 18 του άρθρου 64 του ν. 4251/2014 τροποποιούνται ως προς την αναφορά σε τίτλο αντί σε άδεια διαμονής και διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Ερευνητής κάτοχος έγκυρου τίτλου εκδοθέντος από το πρώτο κράτος μέλος δικαιούται να διαμείνει στην Ελλάδα, προκειμένου να πραγματοποιήσει μέρος της έρευνάς του σε ερευνητικό οργανισμό για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις 180 ημέρες εντός μίας περιόδου 360 ημερών, υπό τις προϋποθέσεις και τους όρους που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

3. Στην κοινοποίηση πρέπει να επισυνάπτεται έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, όπως προβλέπεται στο στοιχείο α της παραγράφου 1 του άρθρου 61, ο έγκυρος τίτλος που έχει εκδοθεί από το πρώτο κράτος μέλος και καλύπτει το συνολικό διάστημα της κινητικότητας, καθώς και η σύμβαση υποδοχής που έχει συναφθεί με τον ερευνητικό οργανισμό στην Ελλάδα, εφόσον η προβλεπόμενη διαμονή υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

4. Αν η κοινοποίηση πραγματοποιείται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 και όταν η αρμόδια υπηρεσία δεν προβάλλει καμία αντίρρηση ενώπιον του πρώτου κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, η κινητικότητα του ερευνητή προς την Ελλάδα μπορεί να λάβει χώρα οποτεδήποτε εντός της διάρκειας ισχύος του τίτλου για λόγους έρευνας.

9. Πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι κάτοχοι έγκυρου τίτλου ως ερευνητές που έχει εκδοθεί από άλλο

κράτος μέλος ως πρώτο κράτος μέλος, μπορούν να διαμείνουν στην Ελλάδα, προκειμένου να πραγματοποιήσουν μέρος της έρευνάς τους σε ερευνητικό οργανισμό για διάστημα άνω των εκατόν ογδόντα (180) ημερών, στο πλαίσιο μακράς κινητικότητας, εφόσον υποβάλουν αίτηση μακράς κινητικότητας για τη χορήγηση άδειας διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 61. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται νέα σύμβαση υποδοχής με τον ερευνητικό οργανισμό στην Ελλάδα για τη διεξαγωγή της έρευνας στη Χώρα.

18. Αν ο ερευνητής διέρχεται τα εξωτερικά ελληνικά σύνορα με βάση τίτλο για έρευνα που έχει εκδοθεί από κράτος μέλος που δεν εφαρμόζει πλήρως το κεκτημένο Σένγκεν, πρέπει να υποβάλει στην αρμόδια ελληνική συνοριακή αρχή τον τίτλο διαμονής που έχει εκδώσει το πρώτο κράτος μέλος και αντίγραφο της κοινοποίησης της παραγράφου 2, ως απόδειξη του ότι μετακινείται στην Ελλάδα με σκοπό την έρευνα.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 67 του ν. 4251/2014 τροποποιείται ως προς τον προσδιορισμό των ερευνητών που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής του και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Ο κάτοχος άδειας διαμονής ερευνητή έχει δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 21Α του παρόντος νόμου. Το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης, πέραν των οριζόμενων στην παράγραφο 3 του άρθρου 21Α δεν παρέχεται όσον αφορά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας που αφορούν τις οικογενειακές παροχές και τις παροχές ανεργίας, με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 (ΕΕ L 344 της 29.12.2010) στους ερευνητές στους οποίους έχει επιτραπεί να διαμένουν στην Ελλάδα για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες. Κατά τη διάρκεια της κινητικότητας, οι ερευνητές έχουν, πέραν των ερευνητικών τους δραστηριοτήτων, τη δυνατότητα να διδάσκουν.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ Ν. 4636/2019

Άρθρο 16
Ανάκληση και άρνηση ανανέωσης του
καθεστώτος του πρόσφυγα - Τροποποίηση των
άρθρων 14, 63 και 91 του ν. 4636/2019

1. Στο άρθρο 14 του ν. 4636/2019 (Α' 169), α) προστίθεται νέα παρ. 4Α, β) στην παρ. 5 προστίθεται παραπομπή στην παρ. 4Α και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14
(Άρθρο 14 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα

1. Το καθεστώς πρόσφυγα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας, σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του πρόσφυγα να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκο-

μίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4, η αποφαινόμενη αρχή καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα αν, μετά τη χορήγησή του, θεμελιώσει ότι:

α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12,

β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου παραποίηση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας,

β) το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της Χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένων και των αδικημάτων που αναφέρονται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 17.

4Α. Στις περιπτώσεις της παρ. 4, η αποφαινόμενη αρχή δεν χορηγεί καθεστώς πρόσφυγα όταν ακόμα δεν έχει ληφθεί απόφαση χορήγησης.

5. Τα πρόσωπα στα οποία έχουν εφαρμογή οι παρ. 4 και 4Α, απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.»

2. Το δεύτερο εδάφιο της περ. στ' του άρθρου 63 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως προς την αποφαινόμενη αρχή στην περίπτωση του άρθρου 91 του ίδιου νόμου και η περ. στ' διαμορφώνεται ως εξής:

«στ. "Αποφαινόμενη Αρχή" είναι ο υπάλληλος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, ο οποίος ορίζεται ως χειριστής για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση του άρθρου 91 του παρόντος, Αποφαινόμενη Αρχή είναι η Διεύθυνση Επιτροφών και Ανακλήσεων της Υπηρεσίας Ασύλου. Στις περιπτώσεις του άρθρου 84 παράγραφος 1 περίπτωση β', η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογήν του Κανονισμού 604/2013.»

3. Στο άρθρο 91 του ν. 4636/2019, α) στην παρ. 1 τροποποιείται το πρώτο εδάφιο ως προς το αρμόδιο όργανο και διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο, β) η παρ. 2 και η παρ. α' της παρ. 3 τροποποιούνται ως προς το αρμόδιο όργανο, γ) η παρ. 6 τροποποιείται ως προς την εφαρμοστέα διαδικασία και το άρθρο 91 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 91
(Άρθρα 44 και 45 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ανάκληση

1. Όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που συνιστούν λόγο επανεξέτασης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει αν συντρέχει περίπτωση

ανάκλησης του καθεστώτος αυτού, βάσει των σχετικών διατάξεων του Μέρους Α' του παρόντος νόμου.

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παρ. 1, ο ενδιαφερόμενος:

α. Ενημερώνεται εγγράφως από την Αποφαινόμενη Αρχή μέσω της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής τουλάχιστον δεκαπέντε (15) εργάσιμες μέρες πριν την επανεξέταση της συνδρομής στο πρόσωπό του των αναγκαίων προϋποθέσεων διεθνούς προστασίας, καθώς και για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής.

β. Δικαιούται να προβάλει με γραπτό υπόμνημά του στην Αποφαινόμενη Αρχή, μέσω της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς.

3. Η Αποφαινόμενη Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

α. ενημερώνεται εγγράφως από τη Διεύθυνση Υποστήριξης της Υπηρεσίας Ασύλου, όσον αφορά ιδίως τη γενική πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων, και

β. δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να συλλέγει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς. Οι πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης κατά τρόπον που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερόμενου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν και η ελευθερία ή η ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του, που τυχόν εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

4. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος επιδίδεται βάσει του άρθρου 82 του παρόντος. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους ανάκλησης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες άσκησης προσφυγής κατ' αυτής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών.

5. Τα άρθρα 71 και 73 του παρόντος εφαρμόζονται και στην ανάκληση του καθεστώτος.

6. Κατά παρέκκλιση των προηγούμενων παραγράφων, το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας παύει αυτοδικαίως, αν ο δικαιούχος παραιτηθεί ρητώς από αυτό με έγγραφη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής με τη διαδικασία του άρθρου 80 ή αν ο δικαιούχος αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια.»

Άρθρο 17

Ρυθμίσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε δικαιούχο διεθνούς προστασίας και σε μέλη οικογένειάς του - Αντικατάσταση της παρ. 1, τροποποίηση της παρ. 4, προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 24 του ν. 4636/2019

Στο άρθρο 24 του ν. 4636/2019 (Α' 169), α) στην παρ. 1, διαγράφεται το τρίτο εδάφιο και προστίθενται τέσσερα τελευταία εδάφια, β) το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 τροποποιείται με την προσθήκη των συμβιούντων, γ) προστίθεται παρ. 6 και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24

(Άρθρο 24 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Άδειες διαμονής

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής το αργότερο τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν από τη λήξη της. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας, χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής ενός (1) έτους. Η άδεια ανανεώνεται για δύο (2) ακόμα έτη, κατόπιν επανεξέτασης, με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής ανατρέχει στον χρόνο λήξης της αρχικής άδειας. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της. Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ. Το αρμόδιο όργανο για την επιβολή και η διαδικασία βεβαίωσης του προστίμου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 άδειες διαμονής δεν χορηγούνται ή δεν ανανεώνονται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, όταν εξετάζεται ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 23 παράγραφος 2, στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας χορηγούνται άδειες διαμονής για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου, εφόσον διατηρούν την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση που δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποκτήσει τέκνο στο πλαίσιο οικογένειας που υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, στο τέκνο αυτό χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μετά από αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου.

4. Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός της, χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με την παρ. 3, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους ή συμβιούντες, αντιστοίχως της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου ή του συναφθέντος συμφώνου συμβίωσης μετά της ληξιαρχικής πράξης καταχώρησής του, με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ και για τα τέκνα δικαιούχου, ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου. Η άδεια δεν χορηγείται αν

αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη της οικογένειας ήδη απολαμβάνουν.

5. Η ως άνω άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης, αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές των αδειών διαμονής οι οποίες χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 18

Ρύθμιση ζητημάτων ταξιδιωτικών εγγράφων - Αντικατάσταση της παρ. 1, τροποποίηση των παρ. 2 και 4, κατάργηση της παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 4636/2019

Στο άρθρο 25 του ν. 4636/2019 (Α' 169), α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) η παρ. 2 τροποποιείται ως προς τα αρμόδια όργανα, γ) η παρ. 4 τροποποιείται ως προς τις προϋποθέσεις εφαρμογής, δ) η παρ. 5 καταργείται και το άρθρο 25 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 25

(Άρθρο 25 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Στον δικαιούχο καθεστώς του πρόσφυγα χορηγείται κατόπιν αίτησής του ταξιδιωτικό έγγραφο («titre de voyage»), σύμφωνα με το υπόδειγμα που εμπεριέχεται στο Παράρτημα της Σύμβασης της Γενεύης, ώστε να μπορεί να ταξιδεύει στο εξωτερικό, εκτός αν στο πρόσωπό του συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή εκκρεμεί σε βάρος του η διαδικασία εφαρμογής ρήτρας παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης ή ακύρωσης του χορηγηθέντος καθεστώτος.

2. Το ως άνω ταξιδιωτικό έγγραφο εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων, η διάρκεια ισχύος του ως άνω ταξιδιωτικού εγγράφου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του ν. 3103/2003 (Α' 23).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο, εκτός αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβασή τους στο εξωτερικό, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.»

Άρθρο 19

Ρυθμίσεις για τον Προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4636/2019

Στην παρ. 2 του άρθρου 55 του ν. 4636/2019 (Α' 169), α) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, β) προστίθεται πέμπτο εδάφιο, γ) αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τις ανάγκες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική ασφάλιση, αποδίδεται στους αιτούντες διεθνή προστασία, Προσωρινός Αριθμός Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.). Ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. χορηγείται ταυτόχρονα με τον αριθμό που αναγράφεται στο ειδικό δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, που εκδίδεται από την Υπηρεσία Ασύλου, αντιστοιχείται με αυτόν και παραμένει ενεργός καθ' όλην τη διάρκεια εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο κάτοχος του Π.Α.Α.Υ.Π.Α. έχει πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας βάσει των προβλεπόμενων στο άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21). Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας για οποιονδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στον παρόντα και η οποία δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα, ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. απενεργοποιείται αυτόματα και ο δικαιούχος παύει να έχει πρόσβαση στις ανωτέρω υπηρεσίες. Κατ' εξαίρεση, όταν η απορριπτική απόφαση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας αφορά ασυνόδευτο ανήλικο, ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. παραμένει ενεργός έως την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής ή την ενηλικίωση του ασυνόδευτου ανήλικου, ο οποίος εξακολουθεί να έχει πρόσβαση στις ανωτέρω υπηρεσίες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Προστασίας του Πολίτη, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Μετανάστευσης και Ασύλου και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύναται να ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 20

Ρυθμίσεις σχετικά με την παραμονή των αιτούντων διεθνή προστασία - Τροποποίηση των άρθρων 68 και 104 του ν. 4636/2019

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 68 του ν. 4636/2019 (Α' 169) διαγράφονται το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 68

(Άρθρο 9 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Δικαίωμα παραμονής αιτούντων - Εξαιρέσεις

1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό και απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις:

α) υποβολής μεταγενέστερης αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 89 του παρόντος,

β) όπου οι αρμόδιες Αρχές είτε παραδίδουν τον αιτούντα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3251/2004 (Α' 127) είτε εκδίδουν αυτόν σε τρίτη χώρα με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος είτε σε διεθνή ποινικά δικαστήρια με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η παράδοση ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε έμμεση ή άμεση επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Γενεύης ή σε κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 3 της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης κατά των Βασανιστηρίων, του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, των άρθρων 4 και 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του άρθρου 5 του Συντάγματος. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αίτησής του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη χώρα, σύμφωνα με την παρ. 1, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

4. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 έχει εφαρμογή το άρθρο 104 του παρόντος.»

2. Στην παρ. 4 του άρθρου 104 του ν. 4636/2019 διαγράφονται το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 104

Δικαίωμα παραμονής

1. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως την έκδοση απόφασης επί αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της Χώρας. Στην περίπτωση αυτή, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισοχής ή επιστροφής του προσφεύγοντος.

2. Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση έχει απορρίψει την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας με την αιτιολογία ότι: α) άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή β) άλλο κράτος μέλος, που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογήν του Κανονισμού αυτού ή γ) ο αιτών απολαμβάνει επαρκούς προστασίας από χώρα που θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για αυτόν ή δ) η εξέταση της μεταγενέστερης αίτησης δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων ή είναι προδήλως αβάσιμη, καθώς και ε) στις περιπτώσεις που η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία πλην των περιπτώσεων α' και η' της παραγράφου 9 και της παραγράφου 10 του άρθρου 83, η παραμονή διατάσσεται με απόφαση που φέρει συνοπτική αιτιολογία της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η προσφυγή ή του δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης,

ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η προσφυγή, κατόπιν ειδικού αιτήματος του προσφεύγοντος. Μέτρο απέλασης, επανεισοχής ή επιστροφής δεν μπορεί να εκτελεστεί σε βάρος του προσφεύγοντος πριν την έκδοση αποφάσεως επί της κατά το προηγούμενο εδάφιο αιτήσεώς του. Η εξέταση του αιτήματος αυτού γίνεται σε συνεδρίαση της Επιτροπής, εν συμβουλίω, ή από τον δικαστή, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, χωρίς να απαιτείται κλήση του αιτούντος να παρασταθεί. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αυτών υπολογίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού, κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 95, αριθμού ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων.

3. Η δυνατότητα εξαίρεσης από το δικαίωμα παραμονής, σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του άρθρου 90 του παρόντος, μόνο εφόσον ο αιτών έχει την απαραίτητη συνδρομή διερμηνέα και νομική συνδρομή και προθεσμία τουλάχιστον μίας εβδομάδας, ώστε να προετοιμάσει την αίτηση και να υποβάλει στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών, τα επιχειρήματα υπέρ της αναγνώρισης του δικαιώματος παραμονής του στο έδαφος της χώρας, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

4. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση δεν θα πρέπει να οδηγεί σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων του κράτους.»

Άρθρο 21

Διάρκεια ισχύος δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία - Στοιχεία ταυτότητας αιτούντων - Τροποποίηση των άρθρων 70 και 79 του ν. 4636/2019

1. Η παρ. 1 του άρθρου 70 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως προς τη διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία και διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος ενός (1) έτους και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 79 του ν. 4636/2019 τροποποιείται ως προς τις προϋποθέσεις θεμελίωσης των στοιχείων ταυτότητας των αιτούντων στο δελτίο ταυτότητάς τους και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητας τους, εφόσον αναγράφεται σε αυτό η πλήρης ημερομηνία γέννησής τους, ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων.»

Άρθρο 22

Στοιχεία απορριπτικής απόφασης επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας - Τροποποίηση των παρ. 8, 9, αντικατάσταση της παρ. 10 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019

1. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιούνται και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας, αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011 (Α' 7) ή στον ν. 3386/2005 (Α' 212), κατά περίπτωση. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το δικαίωμά τους να αιτηθούν την παραμονή τους στη Χώρα, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν. 4375/2016 (Α' 51).»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 τροποποιείται και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής στη συνέντευξη, που αναφέρεται στο άρθρο 93 του παρόντος και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά το άρθρο 97 του παρόντος, πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο σχετική μνεία στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Σε περίπτωση μη ανεύρεσης του αιτούντος, με τους τρόπους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, η πρόσκληση γίνεται με συστημένη επιστολή σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχει εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος ή η έγγραφη ενημέρωση της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 91 πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στην παρ. 3 του παρόντος.»

3. Η παρ. 10 του άρθρου 82 του ν. 4636/2019 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αποφάσεις διακοπής της εξέτασης της αίτησης και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, κοινοποιούνται αμελλητί στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών

Προσφυγών κοινοποιούνται στον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να ρυθμίζονται ο χρόνος, τα μέσα, τα αρμόδια όργανα και κάθε άλλη αναγκαία τεχνική και διαδικαστική λεπτομέρεια για τη διαβίβαση των παραπάνω αποφάσεων.»

Άρθρο 23
Παράβολο υποβολής μεταγενέστερης αίτησης - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 89 του ν. 4636/2019

Στο άρθρο 89 του ν. 4636/2019 (Α' 169) προστίθεται παρ. 10 ως εξής:

«10. Για την υποβολή κάθε μεταγενέστερης αίτησης μετά την πρώτη, ο αιτών καταθέτει παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται στο ποσό των εκατό (100) ευρώ ανά αίτηση. Τα παράβολα του πρώτου εδαφίου αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού που εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 354/1974 - Α' 90).

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παράβολου, να καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής των αντίστοιχων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, ο τρόπος διάθεσής τους, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 24
Ρυθμίσεις σχετικά με αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας - Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 94 του ν. 4636/2019

Η παρ. 4 του άρθρου 94 του ν. 4636/2019 (Α' 169) τροποποιείται ως εξής:

«4. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.»

Άρθρο 25
Απόφαση επιστροφής επί απόρριψης της προσφυγής - Αντικατάσταση της παρ. 10 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019

Στην παρ. 10 του άρθρου 95 του ν. 4636/2019 (Α' 169), α) τροποποιείται το πρώτο εδάφιο, β) αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας, σύμφωνα με τον ν. 3907/2011 (Α' 7) ή τον ν. 3386/2005 (Α' 212) κατά περίπτωση, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απορριπτικής απόφασης. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ή απέλασης ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή.»

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ
ΣΤΕΛΕΧΩΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ -
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4375/2016**

Άρθρο 26

**Στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου -
Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 2
του ν. 4375/2016**

Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην Υπηρεσία Ασύλου συστήνεται θέση Διοικητή.

Τα καθήκοντα του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου είναι:

α. η ευθυγράμμιση του στρατηγικού σκοπού της Υπηρεσίας Ασύλου με την αποστολή του Υπουργείου,

β. ο συντονισμός των Προϊσταμένων των οργανικών μονάδων που υπάγονται στην Υπηρεσία Ασύλου για την επίτευξη των επιχειρησιακών τους στόχων,

γ. η παροχή εμπειροστατωμένων εισηγήσεων στην πολιτική ηγεσία, μετά από ανάλυση δεδομένων και αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και η διαμόρφωση εναλλακτικών επιλογών, βάσει της ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος λειτουργίας του φορέα,

δ. η διασφάλιση συνθηκών οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου και λοιπών φορέων της Δημόσιας Διοίκησης,

ε. η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διαχείριση κρίσεων,

στ. η διαχείριση και αξιοποίηση του προσωπικού, ώστε να επιτυγχάνονται οι θεσπισμένοι στόχοι,

ζ. η έγκριση των Περιγραμμάτων Θέσεων Εργασίας (Π.Θ.Ε.) των υποκείμενων οργανικών μονάδων,

η. η εισήγηση της ετήσιας στοχοθεσίας και η παρακολούθησή της βάσει των θεσπισμένων δεικτών απόδοσης, καθώς και η συνεχής βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των οργανικών μονάδων με την υποβολή προτάσεων οργανωτικού και επιχειρησιακού ανασχεδιασμού,

θ. η αξιολόγηση του προσωπικού σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και

ι. η εκπροσώπηση της Υπηρεσίας Ασύλου στο πλαίσιο των καθηκόντων του ή όταν ειδικώς εντέλλεται από τους ιεραρχικώς προϊστάμενούς του.»

Άρθρο 27

Σύσταση θέσης Διοικητικού Διευθυντή Αρχής Προσφυγών - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην Αρχή Προσφυγών συστήνεται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας. Ο Διοικητικός Διευθυντής:

α) προϊστάται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων,

β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των Επιτροπών, την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοι-

χείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής και την αποστολή στατιστικών δημοσίευσης των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων κατά τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παρ. 6.»

Άρθρο 28

Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης - Αντικατάσταση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016

Η παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι:

α. τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.),

β. οι Ελεγχόμενες Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο και

γ. οι Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.), οι οποίες διαρθρώνονται και έχουν τις αρμοδιότητες των Κ.Υ.Τ. της περ. α' και εντός των οποίων, σε διακριτούς χώρους, λειτουργούν εγκαταστάσεις προσωρινής φιλοξενίας και ειδικές εγκαταστάσεις κράτησης του άρθρου 31 του ν. 3907/2011 (Α' 7).

Εντός της περιμέτρου της έκτασης όπου εγκαθίστανται οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της παρούσας παραγράφου, προβλέπονται διακριτοί χώροι με κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παρ. 8 του άρθρου 14.»

Άρθρο 29

Διαδικασία ίδρυσης και κατάργησης και θέματα λειτουργίας των δομών της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 - Αντικατάσταση του άρθρου 10 του ν. 4375/2016

Το άρθρο 10 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 10

Δομές

1. Με προεδρικό διάταγμα του άρθρου 20 του ν. 4622/2019 (Α' 133) ιδρύονται και καταργούνται Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης της παρ. 4 του άρθρου 8. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και στις Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.) μπορεί να λειτουργεί Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο ή Κινητό Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Στις δομές της παρ. 4 του άρθρου 8 λειτουργούν διακριτοί χώροι για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παρ. 8 του άρθρου 14. Οι προδιαγραφές λειτουργίας των χώρων του πρώτου εδαφίου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου.

3. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η λειτουργία κυλικίων και καταστημάτων ειδών πρώτης ανάγκης εντός της περιμέτρου των δομών της παρ. 4 του άρθρου 8. Επίσης επιτρέπεται, με απόφαση του οικείου

Διοικητή, η εγκατάσταση εντός των ανωτέρω δομών σημείων παράδοσης από επιχειρήσεις διανομής προϊόντων (delivery). Η αρμοδιότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία κυλικίων και καταστημάτων του πρώτου εδαφίου ανήκει στον δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου λειτουργεί ο προαναφερθείς χώρος. Με απόφαση της οικονομικής επιτροπής του οικείου δήμου, η οποία εκδίδεται κατόπιν γνώμης του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθορίζονται ο αριθμός των κυλικίων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν ανά χώρο, η χωροθέτησή τους εντός αυτού, το ωράριο λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία τους. Η εκμίσθωση των χώρων σε τρίτους για τη λειτουργία κυλικίων και καταστημάτων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας από τον οικείο δήμο, σύμφωνα με το π.δ. 270/1981 (Α' 77). Το προϊόν της δημοπρασίας αποτελεί έσοδο του δήμου. Εναλλακτικά, και σε περίπτωση διαπιστωμένης άρνησης άσκησης της αρμοδιότητας για την εγκατάσταση και λειτουργία κυλικίων και καταστημάτων του πρώτου εδαφίου από τον οικείο δήμο, η αρμοδιότητα αυτή μπορεί να ασκηθεί από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης καθορίζονται ο αριθμός των κυλικίων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν ανά χώρο, η χωροθέτησή τους εντός αυτού, το ωράριο λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία τους. Η εκμίσθωση των χώρων σε τρίτους για τη λειτουργία κυλικίων και καταστημάτων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με το π.δ. 715/1979 (Α' 212) και το προϊόν της δημοπρασίας αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζονται η διαδικασία αδειοδότησης και κάθε άλλο συναφές ζήτημα.»

Άρθρο 30
Ρυθμίσεις στελέχωσης της Υπηρεσίας
Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των
Περιφερειακών Υπηρεσιών της -
Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 11
του ν. 4375/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης συστήνεται θέση Διοικητή. Τα καθήκοντα του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι τα παρακάτω:

α. η ευθυγράμμιση του στρατηγικού σκοπού της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης με την αποστολή του Υπουργείου,

β. ο συντονισμός των Προϊσταμένων των οργανικών μονάδων που υπάγονται στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την επίτευξη των επιχειρησιακών τους στόχων,

γ. η παροχή εμπειριστατωμένων εισηγήσεων στην πολιτική ηγεσία, μετά από ανάλυση δεδομένων και αξιολόγηση κινδύνων, καθώς και η διαμόρφωση εναλλακτι-

κών επιλογών, βάσει της ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος λειτουργίας του φορέα,

δ. η διασφάλιση συνθηκών οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου και λοιπών φορέων της Δημόσιας Διοίκησης,

ε. η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διαχείριση κρίσεων,

στ. η διαχείριση και αξιοποίηση του προσωπικού, ώστε να επιτυγχάνονται οι θεσπισμένοι στόχοι,

ζ. η έγκριση των Π.Θ.Ε. των υποκείμενων οργανικών μονάδων,

η. η εισήγηση της ετήσιας στοχοθεσίας και η παρακολούθησή της βάσει των θεσπισμένων δεικτών απόδοσης, καθώς και η συνεχής βελτίωση του τρόπου λειτουργίας των οργανικών μονάδων με την υποβολή προτάσεων οργανωτικού και επιχειρησιακού ανασχεδιασμού,

θ. η αξιολόγηση του προσωπικού σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και

ι. η εκπροσώπηση της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο πλαίσιο των καθηκόντων του ή όταν ειδικώς εντέλλεται από τους ιεραρχικώς προϊστάμενούς του.»

Άρθρο 31
Γενικοί και Εσωτερικοί Κανονισμοί Λειτουργίας
των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας
Υποδοχής και Ταυτοποίησης - Αντικατάσταση
των παρ. 2 και 3 του άρθρου 17 του
ν. 4375/2016

1. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου θεσπίζονται οι Γενικοί Κανονισμοί λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠ.Υ.Τ.), στους οποίους καθορίζονται επιμέρους θέματα εσωτερικής λειτουργίας των υπηρεσιών αυτών και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες των κατά περίπτωση ακολουθούμενων διαδικασιών, καθώς και κάθε συναφές θέμα.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης διέπονται από Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας που εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, κατόπιν γνώμης των Διοικητών τους.»

Άρθρο 32
Ρυθμίσεις για τη στελέχωση της Ειδικής
Υπηρεσίας Συντονισμού και Διαχείρισης
Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου,
Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου
Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων
(Ε.Υ. ΣΥ. Δ Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.) - Αντικατάσταση
της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 76 του
ν. 4375/2016

Η περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 76 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Η απόσπαση ή η μετακίνηση προσωπικού στην Ε.Υ. ΣΥ. Δ Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. πραγματοποιείται με κοινή

απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργείου. Η απόσπαση γίνεται για τέσσερα (4) έτη, με δυνατότητα παράτασης, για μία (1) ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα. Για την απόσπαση του μη πολιτικού προσωπικού των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού.»

Άρθρο 33

Ρυθμίσεις για τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων του πολυετούς Εθνικού Προγράμματος - Αντικατάσταση της παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4375/2016

Η παρ. 1 του άρθρου 78 του ν. 4375/2016 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για τις χρηματοδοτήσεις και πληρωμές των έργων που διαχειρίζεται η Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. ισχύουν αναλογικά τα προβλεπόμενα στις παρ. 1, 2, 5, 6 και 7 του άρθρου 27 και στο άρθρο 27Α του ν. 4314/2014 (Α' 265), καθώς και στην περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 79 του ν. 4270/2014 (Α' 143).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Άρθρο 34

Κράτηση και διαδικασία απέλασης - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 3386/2005

Στην παρ. 1 του άρθρου 81 του ν. 3386/2005 (Α' 212), α) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, β) καταργείται το τρίτο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο αλλοδαπός, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 76 του νόμου αυτού, κρατείται στην οικεία αστυνομική αρχή. Μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες απέλασής του παραμένει στις ειδικές εγκαταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 31 του ν. 3907/2011 (Α' 7).»

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις Ταμείου Αλληλεγγύης του άρθρου 196 του ν. 4662/2020 - Αντικατάσταση της παρ. 2, τροποποίηση των παρ. 3 και 4 του άρθρου 196 του ν. 4662/2020

Στο άρθρο 196 του ν. 4662/2020 (Α' 27), α) αντικαθίσταται η παρ. 2 και β) τροποποιούνται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 ως προς την ονομασία του αναφερόμενου ειδικού φορέα και η παρ. 4 ως προς τους αποδέκτες της χρηματοδότησης και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 196

Σύσταση "Ταμείου Αλληλεγγύης" για τους Δήμους όπου λειτουργούν μονάδες φιλοξενίας μεταναστών και προσφύγων

1. Εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος συστήνεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και

Δανείων, στον Δεσμευμένο Τομέα, λογαριασμός, με την ονομασία "Ταμείο Αλληλεγγύης", τον οποίο διαχειρίζεται η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ο Λογαριασμός "Ταμείο Αλληλεγγύης" είναι έντοκος και οι τόκοι του πιστώνονται κάθε ημερολογιακό εξάμηνο. Το επιτόκιο κατάθεσης είναι κυμαινόμενο για κάθε εξάμηνο και αντιστοιχεί με το ποσοστό της απόδοσης του "Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων", το οποίο διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά κατά την τελευταία διαχειριστική χρήση του. Από τους τόκους που πιστώνονται κάθε εξάμηνο αφαιρούνται τα έξοδα ηλεκτρονικής μεταφοράς προς τους δικαιούχους και το λειτουργικό κόστος του Ταμείου. Για τα ποσά που κινούνται μέσω του Λογαριασμού, δεν προβλέπεται αμοιβή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

2. Σκοπός του «Ταμείου Αλληλεγγύης» είναι η χρηματοδότηση έργων, προμηθειών και μελετών για τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επιβαρύνονται από τις μεταναστευτικές ροές, καθώς και από τη λειτουργία μονάδων φιλοξενίας για τη διαμονή πολιτών τρίτων χωρών. Δικαιούχοι χρηματοδότησης μπορεί να είναι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου αυτών, καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 116) το μετοχικό κεφάλαιο των οποίων ανήκει κατά πλειοψηφία στους ΟΤΑ.

3. Το Ταμείο Αλληλεγγύης χρηματοδοτείται ετησίως με το ποσό των 25.000.000 ευρώ από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Στο "Ταμείο Αλληλεγγύης" δύνανται να μεταφέρονται στο τέλος κάθε οικονομικού έτους οι τυχόν αδιάθετες πιστώσεις, του ειδικού φορέα 1055-205-0000000 "Ειδική Γραμματεία Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων" και των αντίστοιχων Αναλυτικών Λογαριασμών Εξόδων του ετήσιου προϋπολογισμού του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και οι όροι χρηματοδότησης των δικαιούχων της παρ. 2 από το Ταμείο Αλληλεγγύης, το σύστημα διοίκησης, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση από το Ταμείο Αλληλεγγύης, η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων, ο έλεγχος της πορείας εκτέλεσης των έργων, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά εκταμίευσης των πόρων και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 36

Κάλυψη θέσεων προϊσταμένων Υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου - Τροποποίηση των παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 113 του ν. 4674/2020

Οι παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 113 του ν. 4674/2020 (Α' 53) αντικαθίστανται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«1. α. Οι θέσεις του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου,

του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών και του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μπορεί να πληρούνται από: (i) δημόσιο υπάλληλο κάτοχο πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ελληνικού πανεπιστημίου ή ισότιμου τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της αλλοδαπής και γνώση μίας ξένης γλώσσας, που διαθέτει κατάλληλη διοικητική ικανότητα και συναφή εξειδίκευση ή εμπειρία στο αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετεί σε υπηρεσίες, κεντρικές, αποκεντρωμένες ή περιφερειακές του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.), που υπάγονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως εκάστοτε ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, με τοποθέτηση, έπειτα από απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, εφόσον ο υπάλληλος ανήκει οργανικά στον φορέα, ή με απόσπαση και ανάθεση καθηκόντων, έπειτα από κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, του Υπουργείου Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις, για τρία (3) έτη και με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον τρία (3) έτη, ή (ii) με διορισμό μετακλητού υπαλλήλου του κλάδου Ειδικών Θέσεων με βαθμό πρώτο (1ο), κατόχου πτυχίου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ελληνικού πανεπιστημίου ή ισότιμου τίτλου σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της αλλοδαπής και γνώση μίας ξένης γλώσσας, που διαθέτει κατάλληλη διοικητική ικανότητα και συναφή εξειδίκευση ή εμπειρία στο αντικείμενο της προς πλήρωση θέσης, ο οποίος διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου για θητεία τριών ετών με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης.

β. Ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου, ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών και ο Διοικητής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μπορεί να παύονται πριν τη λήξη της θητείας τους είτε κατόπιν παραίτησής τους είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων τους ή για άλλο σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων τους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων, στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων καθηκόντων, σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά του ως προϊστάμενου της Υπηρεσίας Ασύλου, της Αρχής Προσφυγών και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Αν ο διοριζόμενος ως Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου ή ως Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών ή ως Διοικητής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, τελεί υποχρεωτικά σε αναστολή

άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλην τη διάρκεια της θητείας του.

2. Οι προϊστάμενοι της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης φέρουν τον τίτλο του Διοικητή. Η Υπηρεσία Ασύλου και η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργούν σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης.

3. Στην Υπηρεσία Ασύλου και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης συστήνονται από μία θέση Υποδιοικητή. Η θέση Υποδιοικητή δύναται να πληρούται από: (α) δημόσιο υπάλληλο που κατέχει πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ελληνικού πανεπιστημίου ή ισότιμο τίτλο σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της αλλοδαπής, με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετεί σε υπηρεσίες, κεντρικές, αποκεντρωμένες ή περιφερειακές του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' και β' βαθμού και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), καθώς και των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που υπάγονται στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, όπως εκάστοτε ορίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, με τοποθέτηση, με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, εφόσον ο υπάλληλος ανήκει οργανικά στον φορέα, ή με απόσπαση και ανάθεση καθηκόντων, με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, του Υπουργείου Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις για τρία (3) έτη και με δυνατότητα παράτασης για επιπλέον τρία (3) έτη, ή (β) με διορισμό μετακλητού υπαλλήλου που κατέχει πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ελληνικού πανεπιστημίου ή ισότιμο τίτλο σπουδών πανεπιστημιακού ιδρύματος της αλλοδαπής, ο οποίος διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου για θητεία τριών ετών με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης. Για τα προσόντα των μετακλητών υπαλλήλων που διορίζονται σε θέση προϊσταμένου εφαρμόζεται το άρθρο 48 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

4. Οι αποδοχές των Διοικητών και Υποδιοικητών της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Μετανάστευσης και Ασύλου.»

Άρθρο 37

Χορήγηση Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) σε αιτούντες διεθνή προστασία

Οι αιτούντες διεθνή προστασία με ημερομηνία υποβολής αιτήματος πριν την 1η Νοεμβρίου 2019, οι οποίοι δεν διαθέτουν Προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.), έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στις προβλέψεις του άρθρου 55 του ν. 4636/2019 (Α' 169) έως την ολοκλήρωση της εξέτασης του αιτήματός τους.

Άρθρο 38 **Ομάδες Εργασίας**

Ομάδες εργασίας του άρθρου 47 του ν. 4686/2020 (Α' 96) δύνανται να συστήνονται και μετά από εισήγηση του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Άρθρο 39 **Πόροι του ειδικού επιδόματος Ε.Υ. ΣΥ. Δ.** **Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. - Τροποποίηση της παρ. 1** **του άρθρου 48 του ν. 4686/2020**

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 48 του ν. 4686/2020 (Α' 96) αντικαθίσταται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, στους υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετακινούνται στην Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων, του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου από άλλους φορείς του δημόσιου και του ευρύτερου Δημόσιου τομέα, πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., καθώς και στους υπαλλήλους αυτών που έχουν ήδη αποσπασθεί ή μετακινηθεί στην ως άνω Υπηρεσία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, πλην της Μ.Ο.Δ. Α.Ε. καταβάλλεται ειδικό επίδομα, το ποσό του τακτικών αποδοχών τους σε σύγκριση με το ύψος του συνόλου των μηνιαίων τακτικών αποδοχών του προσωπικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., του αντίστοιχου κλιμακίου και βαθμού.

Το ειδικό επίδομα καταβάλλεται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.»

Άρθρο 40 **Προϋποθέσεις δραστηριοποίησης σε χώρο** **αρμοδιότητας Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής** **Ακτοφυλακής**

1. Οι ελληνικές και διεθνείς εθελοντικές οργανώσεις, οι οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), καθώς και τα μέλη, οι υπάλληλοι και οι συνεργάτες τους, δύνανται να δραστηριοποιούνται σε χώρο αρμοδιότητας του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής (ΛΣ - ΕΛ.ΑΚΤ.) εφόσον:

α) είναι εγγεγραμμένες στο «Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)» του άρθρου 58 του ν. 4686/2020 (Α' 169), που τηρείται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και αντίστοιχα τα μέλη, υπάλληλοι και συνεργάτες αυτών είναι εγγεγραμμένα στο «Μητρώο Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)» της παρ. 2 του άρθρου 191 του ν. 4662/2020 (Α' 27),

β) ενεργούν υπό τις εντολές και οδηγίες των λιμενικών αρχών, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εκ των προτέρων συμπεριληφθεί στα Τοπικά Σχέδια Έκτακτης Ανάγκης των Λιμενικών Αρχών για περιστατικά έρευνας - διάσωσης και ότι δεν έχουν εκτελέσει οποιονδήποτε πλου προς παροχή συνδρομής χωρίς την προηγούμενη έγκριση ενεργοποίησής τους από την αρμόδια λιμενική αρχή και

γ) δραστηριοποιούνται σε περιστατικό διαχείρισης παράτυπης εισόδου προσώπων μέσω θαλάσσης, υπό

την προϋπόθεση ότι είναι αδύνατη η δράση του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. και έχει προηγηθεί απαραίτητως ενημέρωση των αρμοδίων Λιμενικών Αρχών και χορήγηση σχετικής, έγγραφης, έγκρισής τους.

2. Η παράβαση της παρ. 1 από μέλη, υπαλλήλους και συνεργάτες των φορέων που αναφέρονται σε αυτήν, τιμωρείται με φυλάκιση έως ενός (1) έτους. Αν, εξαιτίας της ανωτέρω παράβασης, προκληθεί ατύχημα, ιδίως σε περίπτωση επιχείρησης διάσωσης στη θάλασσα, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών, με την επιφύλαξη επιβολής αυστηρότερης ποινής δυνάμει άλλων διατάξεων.

3. α) Ανεξάρτητα από την επιβολή ποινικών κυρώσεων της παρ. 2, για την παράβαση της παρ. 1, επιβάλλεται και διοικητικό πρόστιμο τόσο σε βάρος του φορέα όσο και σε βάρος του φυσικού προσώπου, το ύψος του οποίου κυμαίνεται από τρεις χιλιάδες (3.000) έως έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για τον φορέα και από πεντακόσια (500) έως χίλια (1.000) ευρώ για κάθε φυσικό πρόσωπο.

β) Σε περίπτωση δεύτερης παραβίασης των παρ. 1 και 2, τα ποσά των ανωτέρω προστίμων προσαυξάνονται κατά εκατό τοις εκατό (100%) και οι φορείς της παρ. 1, καθώς και τα μέλη, οι υπάλληλοι και συνεργάτες τους, διαγράφονται από το «Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)» και το «Μητρώο Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)» αντίστοιχα.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Οικονομικών, και Προστασίας του Πολίτη, ρυθμίζονται ο τρόπος και η διαδικασία επιβολής των προστίμων, τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, η αναπροσαρμογή των ποσών των διοικητικών προστίμων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 41 **Στελέχωση του Υπουργείου Μετανάστευσης** **και Ασύλου από μη πολιτικό προσωπικό**

Η Διεύθυνση Επιστροφών και Ανακλήσεων και η Διεύθυνση Νήσων Αιγαίου της Διεύθυνσης Υποστήριξης της Υπηρεσίας Ασύλου και η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου δύνανται να στελεχώνονται και από μη πολιτικό προσωπικό που αποσπάται από τα Υπουργεία Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, σύμφωνα με τη διαδικασία της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 2 και της παρ. 6 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016 (Α' 51), αντίστοιχα.

Άρθρο 42 **Διευθέτηση οικονομικών εκκρεμοτήτων του** **Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου**

1. Δαπάνες συμβάσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την προμήθεια και εγκατάσταση τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και την προμήθεια αδειών χρήσης λογισμικού πληροφορικής στους Ειδικούς Φορείς 1055 2010000000 «Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου» και 1055 2020000000 «Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής» (ΑΛΕ 3120389001, 2420989001 και 3140301001)

και δαπάνες μίσθωσης ξενοδοχείων και διαμερισμάτων αποκλειστικά για την αντιμετώπιση αναγκών προσωρινής υποδοχής και φιλοξενίας των νεοεισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών στους Ειδικούς Φορείς 1049-2020000000 «Γενική (Τομεακή) Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής», 1047 2030000000 «Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου», 1055 2010000000 «Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου» και 1055 2030000000 «Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο» (ΑΛΕ 2440101001) που πραγματοποιήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, λογίζονται κανονικές, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, εξαιρουμένων των διατάξεων περί παραγραφής, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται, σε βάρος των οικείων πιστώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους 2021 και, εφόσον δεν έχει εκδοθεί απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, αναλαμβάνονται, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται σε βάρος των ανωτέρω πιστώσεων του τρέχοντος οικονομικού έτους.

2. Οι απορρέουσες δαπάνες δυνάμει της υπ' αρ. 19969/25.9.2020 απόφασης – προκήρυξης (ΑΔΑ: 90Κ346ΜΔΨΟ-ΝΜ8) για την επιλογή νομικών και την εγγραφή τους στο Μητρώο Βοηθών Εισηγητών του άρθρου 50 του ν. 4686/2020 (Α' 96), λογίζονται νόμιμες και κανονικές, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, εξαιρουμένων των διατάξεων περί παραγραφής. Οι ως άνω δαπάνες αναλαμβάνονται, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται, σε βάρος των οικείων πιστώσεων του τρέχοντος και των επόμενων οικονομικών ετών στον Ειδικό Φορέα 1055 2020000000 «Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής» (ΑΛΕ 2420901001).

Άρθρο 43

Ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας μηχανικών της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Στο άρθρο 3 του Α' κεφαλαίου, της υποπαρ. Δ.9, της παρ. Δ', του Β' Μέρους του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) προστίθεται νέα παρ. 11 ως εξής:

«11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών, δύνανται να καθορίζονται οι ημέρες μετακίνησης εκτός έδρας κατ' έτος και πέραν των ορίων της παρ. 1, μέχρι ογδόντα (80) ημέρες συνολικά για τις μετακινήσεις εκτός έδρας των μηχανικών Π.Ε. και Τ.Ε. κάθε ειδικότητας της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τις ανάγκες ελέγχου και επίβλεψης μελετών και έργων, με ισχύ έως την 31η.12.2022. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται μετά την εξάντληση των ορίων της παρ. 1 και με δυνατότητα αναδρομικής ισχύος δύο (2) μηνών.»

Άρθρο 44

Διαχείριση των Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων

1. Η Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων

πόρων (Γ.Δ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.) της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μετονομάζεται σε Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Γ.Δ.ΣΥ.Δ.Μ.Ε.Υ.). Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται η Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων (Γ.Δ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε. Α.Α.Π.), νοείται εφεξής η Γενική Διεύθυνση Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Γ.Δ.ΣΥ.Δ.Μ.Ε.Υ.).

2. Η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, και άλλων πόρων (εφεξής Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π.) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μετονομάζεται σε Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ.). Όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π., νοείται εφεξής η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. Αποφάσεις χορήγησης, συμβάσεις, ατομικές διοικητικές πράξεις και κάθε άλλη πράξη που έχει εκδοθεί για την Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. και το προσωπικό της συνεχίζουν να ισχύουν για την Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. και το προσωπικό αυτής. Η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. καθίσταται καθολικός διάδοχος της Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. για κάθε ζήτημα χωρίς να απαιτείται ειδική απόφαση ή διάταξη. Το προσωπικό που υπηρετεί στην Ε.Υ.ΣΥ.Δ.Τ.Α.Μ.Ε.Τ.Ε.Α.Α.Π. θεωρείται αυτοδικαίως προσωπικό της Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. με την ίδια σχέση εργασίας, την ίδια θέση και τους ίδιους όρους.

3. Η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. ορίζεται:

α. Διαχειριστική Αρχή σύμφωνα με τη παρ. 1 του άρθρου 71 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 (L 231/159) και συντονιστικός φορέας σύμφωνα με την παρ. 6 του ίδιου άρθρου για τα προγράμματα των Ταμείων των ειδικών Κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 (L 251/1), (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 (L 251/48) και (ΕΕ) 2021/1149 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 (L 251/94). Για τα ίδια προγράμματα Ελεγκτική Αρχή ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.Ε.Λ.) του Υπουργείου Οικονομικών. Για τα ανωτέρω προγράμματα, καθώς και στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. δύναται, κατόπιν αιτήματος δυνητικού δικαιούχου, να συνάπτει προγραμματική σύμβαση και να αναλαμβάνει την υλοποίηση δράσεων υποκαθιστώντας τον δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος (α) είναι φορέας του Δημοσίου και (β) δηλώνει αδυναμία υλοποίησης της δράσης. Στο πλαίσιο αυτό η Ε.Υ.ΣΥ.Δ.-Μ.Ε.Υ. δύναται να συνάπτει και να παρακολουθεί δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών ή προμηθειών για λογαριασμό του δικαιούχου.

β. Υπηρεσία Διαχείρισης για το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης για το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου για την περίοδο 2021-2025, σύμφωνα με τις προβλέψεις του ν. 4635/2019 (Α' 167) και του αντίστοιχου κανονιστικού του πλαισίου, όπως ΣΔΕ και οικείες υπουργικές αποφάσεις.

γ. Διαχειριστική Αρχή για προγράμματα άμεσης διαχείρισης των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, Εσωτερικής Ασφάλειας ή Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Συνόρων που της ανατίθενται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Με την ίδια απόφαση δύναται να ορίζονται και άλλες αρχές που εμπλέκονται στη διαχείριση, όπως ενδεικτικά ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης ή η αρχή ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή η εν λόγω απόφαση συνοπογράφεται από τον εκάστοτε καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό.

δ. Υπηρεσία συντονισμού, η οποία έχει ως σκοπό τον συντονισμό όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την προετοιμασία και υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης προς άλλες Διαχειριστικές Αρχές, για την ένταξη Πράξεων/Δράσεων σε άλλα Προγράμματα του ΕΣΠΑ και σε λοιπά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή άλλες πηγές χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό η παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ. αποτελεί προϋπόθεση για την υποβολή αιτημάτων χρηματοδότησης.

4. Δικαιούχοι ενεργειών τεχνικής βοήθειας για τα προγράμματα των Ταμείων της περ. α) της παρ. 3 για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 είναι η Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ., οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης και η ΜΟΔ Α.Ε.. Η Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ., σε συνεργασία με τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης, καταρτίζει και εκτελεί πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας, το οποίο εγκρίνεται από τον προϊστάμενο της Γ.Δ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ. Η Αρχή Ελέγχου καταρτίζει και εκτελεί πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορούν να καθορίζονται οι επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών τεχνικής βοήθειας, τα όρια χρηματοδότησης ανά κατηγορία δαπανών για το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος και το σκέλος που καλύπτεται από εθνικούς πόρους, οι διαδικασίες δημοσιότητας που εφαρμόζονται για την ανάθεση προμηθειών και υπηρεσιών, οι διαδικασίες ένταξης στο μητρώο προμηθευτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Μέχρι την έκδοση της ως άνω απόφασης για τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας των Προγραμμάτων των περ. α) και γ) της παρ. 3 εφαρμόζεται αναλογικά η υπ' αρ. 780/11.3.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Μετανάστευσης και Ασύλου (Β' 997), με την επιφύλαξη των τροποποιήσεων που επέφερε ο ν. 4782/2021 (Α' 36), με επιλέξιμες κατηγορίες ενεργειών τεχνικής βοήθειας όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο Υποπρόγραμμα Α και την περ. Δ.2. του Υποπρογράμματος Β. Για τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας από Εθνικούς Πόρους του Συγχρηματοδοτούμενου Σκέλους του ΠΔΕ εφαρμόζεται η ίδια απόφαση με επιλέξιμες

ενέργειες τις ενέργειες που αναφέρονται στο Υποπρόγραμμα Β αυτής. Για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας εφαρμόζεται το άρθρο 119 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων για τα οποία η Ε.Υ.Σ.Υ.Δ.-Μ.Ε.Υ. έχει αρμοδιότητες Υπεύθυνης Αρχής/Διαχειριστικής Αρχής με βάση τις περ. α) και γ) της παρ. 3.

Άρθρο 45
Χρηματοδότηση προγραμμάτων του
πολυετούς Εθνικού Προγράμματος -
Τροποποίηση της παρ. 2 του άρθρου 78
του ν. 4375/2016

Η παρ. 2 του άρθρου 78 του ν. 4375/2016 (Α' 51) τροποποιείται ως προς την προσθήκη του Χρηματοδοτικού Πλαισίου 2021-2027 και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι πληρωμές από τα Ταμεία που χρηματοδοτούν τα Χρηματοδοτικά Πλαίσια 2014-2020 και 2021-2027, καθώς και από άλλους έκτακτους πόρους, σε εφαρμογή του αντίστοιχου πολυετούς Εθνικού Προγράμματος, αποτελούν έσοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και μεταφέρονται με ευθύνη της Διεύθυνσης Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σε αντίστοιχους λογαριασμούς που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.»

Άρθρο 46
Διαμνημόνευση Μεταναστευτικής Αρωγής
(DMA)

Η Διαμνημόνευση Μεταναστευτικής Αρωγής απονέμεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου σε Έλληνες ή αλλοδαπούς, οι οποίοι συνέβαλαν ουσιαστικά στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης και των επιπτώσεών της στις τοπικές κοινωνίες. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, καθορίζονται η ιεραρχική τάξη και τα είδη των μεταλλίων της Διαμνημόνευσης, τα ειδικότερα κριτήρια απονομής, ο σχεδιασμός των μεταλλίων και του διπλώματος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 47
Αναμόρφωση της διαδικασίας μετάκλησης
εποχικών εργατών - Τροποποίηση της περ. κδ'
της παρ. 1 του άρθρου 1, αντικατάσταση των
παρ. 3, 4 και 6 και προσθήκη παρ. 10 στο
άρθρο 13, αντικατάσταση του στοιχείου ι της
περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 18 και προσθήκη
εδαφίου στην παρ. 10 του άρθρου 28 του
ν. 4251/2014

1. Η περ. κδ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4251/2014 (Α' 80) τροποποιείται ως προς το χρονικό διάστημα της δραστηριότητας της εποχικής εργασίας και η περ. κδ) διαμορφώνεται ως εξής:

«κδ) Εποχική εργασία: Δραστηριότητα που πραγματοποιείται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα έως εννέα

(9) συνολικά μήνες, ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών, σε τομέα εποχικής απασχόλησης με περιοδικό χαρακτήρα εντός του έτους. Ως τέτοιοι νοούνται τομείς που σχετίζονται με εποχικές συνθήκες, κατά τη διάρκεια των οποίων το αναγκαίο επίπεδο εργατικού δυναμικού είναι σημαντικά υψηλότερο από αυτό που απαιτείται για τις συνήθεις δραστηριότητες.»

2. Οι παρ. 3, 4 και 6 του άρθρου 13 του ν. 4251/2014 αντικαθίστανται, προστίθεται παρ. 11 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 13

Εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία

1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στους πολίτες τρίτων χωρών που είτε διαμένουν εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και αιτούνται να τους επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή σε αυτή, είτε έχουν ήδη γίνει δεκτοί σε αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, με σκοπό την εποχική εργασία.

2. Οι ίδιες διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης διαμένουν ήδη στην Ελληνική Επικράτεια εξαιρουμένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση ii της περίπτωσης α' του άρθρου 18 του Κώδικα,

β) εμπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 219/2000 (Α' 190) με το οποίο προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ L 18 της 21.1.1997),

γ) είναι μέλη οικογένειας πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 106/2007 (Α' 135), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 42 του ν. 4071/2012 (Α' 85),

δ) μαζί με τα μέλη της οικογένειάς τους και ανεξαρτήτως ιθαγένειας, απολαμβάνουν δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας, ισοδύναμων με τα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει συμφωνιών που έχουν συναφθεί είτε μεταξύ αυτής και των κρατών μελών της είτε μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τρίτων χωρών προέλευσής τους.

3. Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας για εποχική εργασία, με βάση τις θέσεις εργασίας, οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, στην οποία αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα πλήρη στοιχεία (επώνυμο, όνομα, επώνυμο και όνομα πατέρα, επώνυμο και όνομα μητέρας, χώρα και ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια, αριθμός διαβατηρίου, ημερομηνία έκδοσης και λήξης, χώρα έκδοσης) των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Η αίτηση του εργοδότη αφορά σε συνολική περίοδο απασχόλησης έως εννέα (9) μήνες, ανά περίοδο δώδεκα μηνών, και μπορεί να επεκτείνεται σε συνολική περίοδο έως πέντε (5) έτη.

Μαζί με την αίτηση, ο εργοδότης καταθέτει:

α) Αποδεικτικό καταβολής τέλους ύψους εκατό (100) ευρώ, το οποίο αφορά σε κάθε περίοδο απασχόλησης έως εννέα μήνες, για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που θέλει να απασχολήσει, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται. Στην περίπτωση που ο αιτών καταθέτει αίτηση μετάκλησης εποχικού εργαζομένου για περισσότερα του ενός έτη, έως το όριο των πέντε (5) ετών, ο εργοδότης καταθέτει ένα αποδεικτικό καταβολής τέλους ύψους εκατό (100) ευρώ για κάθε περίοδο απασχόλησης εννέα (9) μηνών.

β) Υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσλάβει τους εργαζόμενους και θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α' 212).

γ) Έγκυρη σύμβαση εργασίας για τον σκοπό της εποχικής εργασίας, υπογεγραμμένη από τον εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην Ελληνική Επικράτεια. Στη σύμβαση εργασίας αναγράφονται:

αα) το είδος της απασχόλησης,

ββ) ο τόπος που λαμβάνει χώρα αυτή,

γγ) η ημερομηνία έναρξης αυτής,

δδ) η διάρκεια της απασχόλησης,

εε) ο αριθμός των ωρών εργασίας, εντός της εβδομάδας ή του μήνα,

στστ) η αμοιβή του εργαζομένου, η οποία δεν μπορεί να είναι, σε καμία περίπτωση, μικρότερη από τις αποδοχές ανειδίκευτου εργαζομένου,

ζζ) το ύψος του ενδεχόμενου επιδόματος αδειάς, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση και

ηη) κάθε άλλο όρο εργασίας, κατά περίπτωση.

Στην περίπτωση που ο εργοδότης καταθέτει αίτηση για την απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας, εποχικού εργαζομένου, για περισσότερες της μίας περιόδους εννέα (9) μηνών, ο αιτών υποβάλλει σύμβαση εργασίας αντίστοιχης διάρκειας.

δ) Αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον στη σύμβαση εργασίας ορίζεται ότι ο αιτών θα ασκήσει επάγγελμα που ρυθμίζεται νομοθετικά, όπως ορίζεται στο π.δ. 38/2010 (Α' 78), τα οποία πιστοποιούν ότι ο πολίτης τρίτης χώρας πληροί τις προϋποθέσεις που προκύπτουν από τις οικείες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για την άσκηση αυτών στην Ελλάδα. Ο προσδιορισμός των κατά περίπτωση εφαρμοστέων διατάξεων διενεργείται με βάση την περιγραφή του επαγγέλματος στην οικεία σύμβαση εργασίας.

ε) Αποδεικτικά στοιχεία ότι παρέχεται στον εργαζόμενο κατάλληλο για διαμονή κατάλυμα, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, την κυριότητα, τη νομή, την κατοχή και την καταλληλότητα του καταλύματος που δύνανται να αποδεικνύονται με υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα στοιχεία αυτού. Όταν το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, αυτός οφείλει, αφενός να διασφαλίζει ότι το κατάλυμα πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, αφετέρου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή αυτού. Εφόσον απαιτείται από τον εποχικά εργαζόμενο να καταβάλει

μισθώμα, ο εργοδότης προσφέρει στον εποχικά εργαζόμενο μισθωτήριο συμβόλαιο ή ισοδύναμο έγγραφο που αναγράφει σαφώς τους όρους ενοικίασης αυτού. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος του μισθώματος πρέπει να είναι ανάλογο με την αμοιβή του εποχικά εργαζομένου και την ποιότητα του καταλύματος, ενώ δεν εκπίπτει αυτομάτως από τον μισθό του εποχικά εργαζομένου. Όταν το κατάλυμα δεν παρέχεται από τον εργοδότη, ο εργοδότης οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο εποχικά εργαζόμενος διαθέτει εξ ιδίων κατάλυμα, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από τον νόμο προδιαγραφές κατά τα άνω αναφερόμενα.

στ) Φωτοτυπία του διαβατηρίου του πολίτη τρίτης χώρας.

ζ) Σε περίπτωση που ο εργαζόμενος απασχοληθεί στην αγροτική οικονομία ενιαία δήλωση καλλιέργειας ή ενιαία δήλωση εκτροφής του άρθρου 9 του ν. 3877/2010 (Α' 160).

η) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης με εμφανές πατρώνυμο και μητρώνυμο επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά και επικυρωμένα.

4. Η πλήρωση των προϋποθέσεων του παρόντος παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα εργασίας ως εποχικού εργάτη, για όσο χρόνο διαρκεί η διαμονή του. Για την απασχόλησή του αυτή υπάγεται στην ασφάλιση του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), με βάση την ισχύουσα κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία.

5. Αν ο εργοδότης επιθυμεί να απασχολήσει πολίτη τρίτης χώρας σε τομέα απασχόλησης που υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, εφαρμόζεται η ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία.

6. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8, υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία αποστέλλει τη σχετική πράξη έγκρισης της απασχόλησης στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή. Οι υπηρεσίες μιας στάσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παρόντος, εκδίδουν εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του εργοδότη, ατομική έγκριση, καθώς επίσης και συγκεντρωτική κατάσταση των αιτούντων, τα οποία αποστέλλουν αμφότερα στις προξενικές αρχές για την έκδοση εθνικής θεώρησης εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 18.

Οι εγκριτικές πράξεις των αρμόδιων Διευθύνσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, για τις οποίες εκδόθηκαν αντίστοιχες εθνικές θεωρήσεις από τις προξενικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 18, κοινοποιούνται αμελλητί από την ημερομηνία της αποστολής των συγκεντρωτικών καταστάσεων των αιτούντων στις προξενικές αρχές σύμφωνα με το ανωτέρω εδάφιο, στην Κεντρική Υπηρεσία του e-Ε.Φ.Κ.Α., στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), στις περιφερειακές υπηρεσίες του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και, σε περίπτωση απασχόλησης του εργαζόμενου στην αγροτική οικονομία, στη Γενική Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Δομών του Υπουργείου

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην περίπτωση που ο εργοδότης έχει υποβάλει αίτηση για την απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας για περισσότερες της μίας περιόδου απασχόλησης διάρκειας της καθεμίας έως εννέα (9) μήνες, η αρμόδια υπηρεσία εκδίδει μια εγκριτική πράξη, η οποία αφορά στο σύνολο των περιόδων που αιτείται ο εργοδότης, ήτοι έως και πέντε (5) έτη ισχύος της έγκρισης απασχόλησης. Σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά σε ειδική εφαρμογή προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΑΑΔΕ εκδίδουν άπαξ αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) για τον εργαζόμενο και τον αποστέλλουν στις αρμόδιες υπηρεσίες της ΗΔΙΚΑ, οι οποίες εκδίδουν αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφάλισης (ΑΜΚΑ) του εργαζόμενου. Τα ανωτέρω στοιχεία κοινοποιούνται τόσο στον εργοδότη, όσο και στον ασφαλισμένο.

7. Οι ελληνικές προξενικές αρχές αποφασίζουν σχετικά με την αίτηση εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια για τον σκοπό της εποχικής εργασίας και κοινοποιούν την απόφασή τους στον αιτούντα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το αργότερο μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της πλήρους αίτησης.

8. Εάν υποβληθεί αίτηση παράτασης της διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, βάσει αίτησης που συνοδεύεται από πλήρη δικαιολογητικά, ο εποχικά εργαζόμενος δεν υποχρεούται να διακόψει τη σχέση εργασίας είτε με τον ίδιο εργοδότη είτε με νέο εργοδότη, κατά τον χρόνο εξέτασης της αίτησης.

9. Εάν τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με την αίτηση είναι ελλιπή, οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον αιτούντα, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, για τις συμπληρωματικές πληροφορίες που απαιτούνται και καθορίζουν εύλογη προθεσμία για την υποβολή τους. Η χρονική περίοδος της παραγράφου 7 αναστέλλεται έως ότου ο πλήρης φάκελος περιέλθει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Ελληνικού Προξενείου, κατά περίπτωση.

10. Εάν η ισχύς της θεώρησης εισόδου για τον σκοπό της εποχικής εργασίας λήξει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης για την παράταση της διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 18, οι αρμόδιες υπηρεσίες επιτρέπουν στον εποχικά εργαζόμενο να παραμείνει στην ελληνική επικράτεια έως τη λήψη της απόφασης, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση για παράταση της διαμονής υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια ισχύος της θεώρησης εισόδου και δεν έχει συμπληρωθεί η μέγιστη χρονική περίοδος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 18.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την υποβολή της αίτησης της παρ. 3, τη λειτουργία της ειδικής εφαρμογής της παρ. 6 και την πρόσβαση σε αυτήν, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

3. Το στοιχείο i της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4251/2014 τροποποιείται ως προς τη διάρκεια

ισχύος της εθνικής θεώρησης εισόδου και ως προς την προσθήκη επιφύλαξης του στοιχείου ii και διαμορφώνεται ως εξής:

«i. Σε πολίτη τρίτης χώρας, για τον οποίο η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης έχει εκδώσει και διαβιβάσει απόφαση έγκρισης απασχόλησης για εποχική εργασία στην αρμόδια προξενική αρχή, αυτή χορηγεί, εφόσον πληρούνται και οι λοιπές γενικές και ειδικές διατάξεις, κατά περίπτωση:

α) εθνική θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία μέγιστης διάρκειας ισχύος και διαμονής εννέα (9) μηνών. Ο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να εισέλθει εκ νέου με αντίστοιχη θεώρηση μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από τη λήξη της προηγούμενης θεώρησης εισόδου ή

β) εθνική θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία μέγιστης διάρκειας ισχύος ενός (1) έτους με δικαίωμα εποχικής εργασίας συνολικής διάρκειας εννέα (9) μηνών κατά τη διάρκεια ισχύος της θεώρησης, το οποίο συναρτάται με τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση εργασίας περιόδους απασχόλησης ή

γ) ομοίομορφη θεώρηση εισόδου βραχείας διάρκειας (Σένγκεν) πολλαπλών εισόδων μέγιστης ισχύος έξι (6) μηνών με διάρκεια παραμονής ενενήντα (90) ημέρες για εποχική εργασία, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 (ΕΕ L 243 της 15.9.2009) και της περίπτωσης ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4251/2014.

Για την εφαρμογή της παρούσης, η σχετική σύμβαση εργασίας πρέπει να περιλαμβάνει τα εκτιμώμενα χρονικά διαστήματα απασχόλησης του εποχικά εργαζόμενου. Η εν λόγω θεώρηση παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας αποκλειστικά για την παροχή της συγκεκριμένης εργασίας και στον συγκεκριμένο εργοδότη, υπό την επιφύλαξη του στοιχείου ii, ύστερα από πρόσκληση του οποίου αυτή χορηγήθηκε. Κατά τη χορήγηση της εθνικής θεώρησης ή της θεώρησης βραχείας παραμονής, η αρμόδια προξενική αρχή αναγράφει στη ζώνη εθνικών στοιχείων «Παρατηρήσεις» της αυτοκόλλητης θεώρησης, ότι αυτή εκδίδεται με σκοπό την εποχική εργασία, σύμφωνα με το σημείο 12 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1683/1995 του Συμβουλίου της 29.5.1995 (ΕΕ L 164 της 14.7.1995). Εάν ο αιτών είχε εισέλθει στο παρελθόν για τον σκοπό της εποχικής εργασίας και προκειμένου να του χορηγηθεί η κατά περίπτωση ανωτέρω θεώρηση, εξετάζεται από τις αρμόδιες αρχές εάν αυτός τήρησε τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τη θεώρηση αυτή.

Μετά τη συμπλήρωση της μέγιστης διάρκειας διαμονής, ο εποχικά εργαζόμενος δεν μπορεί να επανέλθει στην Ελληνική Επικράτεια, εάν δεν έχουν συμπληρωθεί τρεις (3) μήνες από την ολοκλήρωση της εποχικής απασχόλησης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Ο εποχικά εργαζόμενος πολίτης τρίτης χώρας, μετά την ολοκλήρωση της περιόδου απασχόλησης οφείλει να αναχωρήσει αμέσως από την Ελληνική Επικράτεια. Αν δεν συμμορφωθεί, δεν έχει τη δυνατότητα να εισέλθει εκ νέου στη χώρα για κανέναν από τους λόγους που

προβλέπονται στον παρόντα νόμο και για περίοδο έως πέντε (5) έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ήταν υποχρεωμένος να αναχωρήσει από τη Χώρα.»

4. Στην παρ. 10 του άρθρου 28 του ν. 4251/2014 (Α' 80) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 10 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Οι εργοδότες, οι οποίοι έχουν παραβεί τις υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια προηγούμενης μετάκλησης για εποχικά εργαζόμενους, δεν μπορούν να υποβάλλουν νέο αίτημα για μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας πριν την πάροδο χρονικού διαστήματος τριών (3) ετών από την ημερομηνία διαπίστωσης της αρχικής παραβίασης. Σε περίπτωση που ο εργοδότης έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του κατά τα ανωτέρω, η αρμόδια υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης ανακαλεί τη σχετική πράξη έγκρισης και ενημερώνει άμεσα την αρμόδια ελληνική προξενική αρχή για τις ενέργειές της.»

Άρθρο 48

Μεταβατικό καθεστώς συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών - Κατάργηση του άρθρου 96 του ν. 4368/2016

1. Το άρθρο 96 του ν. 4368/2016 (Α' 21) καταργείται από 31.12.2021.

2. Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, δυνάμει του άρθρου 96 του ν. 4368/2016, οι οποίες έχουν εκκινήσει πριν από τις 31.12.2021, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 120 του ν. 4412/2016 (Α' 147) συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο έναρξής τους. Συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών που έχουν συναφθεί πριν από τις 31.12.2021, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ν. 4368/2016, εκτελούνται σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς κατά τον χρόνο σύναψής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Μετακινήσεις προσωπικού

1. Η ισχύς του άρθρου πέμπτου του ν. 4693/2020 (Α' 116), ως προς τις μετακινήσεις του πάσης φύσεως προσωπικού των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Φ.Π.Υ.Υ.), παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021, εφόσον το προσωπικό συμμορφώνεται με την υποχρεωτικότητα του εμβολιασμού του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α' 130).

2. Η ισχύς του άρθρου δεύτερου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 42), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4682/2020 (Α' 76), κατά το μέρος που αφορά σε μετακίνηση ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού βοηθητικού προσωπικού, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

3. Η ισχύς της παρ. 2 του άρθρου τεσσαρακοστού όγδοου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), ως προς τη μετακίνηση επικουρικού ιατρικού, νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και κέντρων υγείας, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

4. Ενόσω εξακολουθεί να υφίσταται ο κίνδυνος για τη δημόσια υγεία λόγω της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν της 31ης.12.2021, ο Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) δύναται, με απόφασή του, να μετακινεί για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, με δυνατότητα παράτασης για τρεις (3) μήνες ακόμη, προσωπικό του ΕΚΑΒ για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της κεντρικής και των περιφερειακών υπηρεσιών με σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας. Μη συμμόρφωση του ιατρικού, νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού ή του προσωπικού του ΕΚΑΒ με το περιεχόμενο της απόφασης μετακίνησης ή άρνηση να εκτελέσει υπηρεσία συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, που επισύρει κατ' ελάχιστον την ποινή της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 109 του ν. 3528/2007 (Α' 26).

5. Ενόσω εξακολουθεί να υφίσταται ο κίνδυνος για τη δημόσια υγεία λόγω της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την 31η.12.2021, ο Διοικητής της Υγειονομικής Περιφέρειας δύναται να μετακινεί για χρονικό διάστημα ενός (1) μήνα, με δυνατότητα παράτασης έως και τρεις (3) μήνες ακόμη, ιατρικό, νοσηλευτικό και πάσης φύσεως προσωπικό από Τοπικές Ομάδες Υγείας (Τ.Ο.Μ.Υ.) σε κέντρα υγείας ή άλλους υγειονομικούς φορείς, για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID-19. Ο ανωτέρω προγραμματισμός απασχόλησης του προσωπικού δεν επιτρέπεται να εμποδίζει τη λειτουργία μιας πλήρους βάρδιας συγκροτημένης Τ.Ο.Μ.Υ., εφόσον αυτή συγχρηματοδοτείται από επιχειρησιακά προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. Τα άρθρα εικοστό όγδοο του ν. 4737/2020 (Α' 204) και 16 του ν. 4764/2020 (Α' 256), ως προς τη δυνατότητα μετακίνησης ιατρικού, νοσηλευτικού και πάσης φύσεως προσωπικού των Τοπικών Ομάδων Υγείας (Τ.Ο.Μ.Υ.) σε κέντρα υγείας ή άλλους υγειονομικούς φορείς, καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος.

Άρθρο 50

Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου

1. Κατά τη διάρκεια ισχύος του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α' 130), οι φορείς, το προσωπικό των οποίων εμβολιάζεται υποχρεωτικά κατά του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, καθώς και οι φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που απασχολούν προσωπικό το οποίο εμβολιάζεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 7 του ίδιου άρθρου, δύνανται να προσλαμβάνουν: α) παραϊατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό και υποστηρικτικό προσωπικό μέσω των ηλεκτρονικών καταλόγων του λοιπού, πλην ιατρών, επικουρικού προσωπικού του άρθρου 10 του ν. 3329/2005 (Α' 81) και β) ιατρικό προσωπικό μέσω των ηλεκτρονικών καταλόγων επικουρικού ιατρικού προσωπικού του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α' 134), προκειμένου να διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία τους. Για τις προσλήψεις του ως άνω προσωπικού δεν απαιτούνται προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Υγείας και της επιτροπής της ΠΥΣ 33/27.12.2006 (Α' 280) και η εκ των προτέρων ανάληψη

δέσμευσης πίστωσης. Η δαπάνη που προκύπτει από την εφαρμογή του παρόντος καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του εκάστοτε φορέα με έκτακτη επιχορήγηση από το Υπουργείο Υγείας. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο ισχύουν αποκλειστικά για τον σκοπό αναπλήρωσης του προσωπικού που τίθεται σε αναστολή και μόνο κατά τη διάρκεια εφαρμογής του συγκεκριμένου μέτρου και για την πρόσληψη ιατρικού προσωπικού με τη διαδικασία του άρθρου 41 του ν. 4058/2012 (Α' 63) από τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ.), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.) και το Εθνικό Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών (Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε.).

2. Οι φορείς ενημερώνουν την οικεία κατά περίπτωση Δ.Υ.Πε., σχετικά με τον αριθμό των προς αναπλήρωση θέσεων ανά κλάδο και κατηγορία για την περ. α) και ιατρών για την περ. β), η οποία, έπειτα από τον έλεγχο νομιμότητας των δικαιολογητικών των εγγεγραμμένων σε αυτούς υποψηφίων, εκδίδει απόφαση τοποθέτησης για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών. Το εν λόγω προσωπικό συνάπτει τρίμηνη σύμβαση εργασίας με τον φορέα, στον οποίο τοποθετείται, η οποία δύναται να παραταθεί για τρεις (3) μήνες ακόμα. Για την τοποθέτηση επικουρικών ιατρών στο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.) απαιτείται αιτιολογημένο αίτημα του Προέδρου του, που υποβάλλεται στο Υπουργείο Υγείας για έγκριση.

3. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται κατ' εφαρμογή του παρόντος δεν διαγράφεται από τους ως άνω τηρούμενους καταλόγους, αλλά διατηρεί τη σειρά κατάταξής του σε αυτούς. Σε περίπτωση έγκρισης πρόσληψης, σύμφωνα με τα άρθρα 10 του ν. 3329/2005 και 21 του ν. 3580/2007, αφού λυθεί η τρίμηνη σύμβαση, το προσωπικό αυτό διορίζεται εκ νέου σύμφωνα με τη σειρά κατάταξής του και ακολούθως συνάπτει νεότερη σύμβαση με τον φορέα, στον οποίο τοποθετείται. Η θέση που κενώνεται από τη λύση της τρίμηνης σύμβασης δύναται να καλύπτεται από τον επόμενο σε σειρά κατάταξης υποψήφιο για το εναπομείναν χρονικό διάστημα έως τη συμπλήρωση των τριών (3) μηνών.

4. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται κατ' εφαρμογή του παρόντος προσκομίζει τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην περ. α) του άρθρου 207 του ν. 4820/2021.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύνανται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 51

Ανάθεση υπηρεσιών σε τρίτους

1. Οι διοικήσεις των δομών υγείας και φορέων της παρ. 2 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α' 130) και των δομών αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που απασχολούν προσωπικό το οποίο εμβολιάζεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 7 του ίδιου άρθρου, δύνανται, κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να προβαίνουν στην κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου διοικητικού προσωπικού (όπως γραμματεία, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, γραφείο κίνησης ασθενών,

τακτικά εξωτερικά ιατρεία, λογιστήριο, μισθοδοσία, προμήθειες και διαχείριση υλικού-παραγγελίες/αποθήκες) και υποστηρικτικού προσωπικού (όπως καθαριότητα, φύλαξη, εστίαση, ιματισμός, συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και πληροφοριακών συστημάτων), με τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας των σχετικών υπηρεσιών.

2. Για την κάλυψη κενών που προκύπτουν από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων κατ' εφαρμογή του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 παραϊατρικού προσωπικού στον εργαστηριακό τομέα, οι διοικήσεις των δομών της παρ. 1 δύνανται, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να αναθέτουν άμεσα τις σχετικές υπηρεσίες σε συμβεβλημένα με τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) εργαστήρια, κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων.

3. Για την κάλυψη κενών που προκύπτουν από την εφαρμογή του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, οι διοικήσεις των Υγειονομικών Περιφερειών δύνανται, κατά παρέκκλιση των κείμενων εθνικών διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων, να συνάπτουν συμβάσεις με φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κατόχους αδειοδοτημένων ασθενοφόρων του ιδιωτικού τομέα, προκειμένου να εξυπηρετούν δευτερογενείς διακομιδές (όπως εξιτήρια και επανεξετάσεις) των δομών υγείας αρμοδιότητάς τους.

4. Η σύναψη σύμβασης προμήθειας υπηρεσιών κατ' εφαρμογή των παρ. 1 έως 3 γίνεται με απευθείας ανάθεση μετά από την ανάρτηση σχετικής πρόσκλησης στην ιστοσελίδα του φορέα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ημερών. Η σύμβαση συνάπτεται με κριτήριο τη χαμηλότερη προσφορά.

5. Η διάρκεια των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' εφαρμογή του παρόντος είναι τρίμηνη, με δυνατότητα παράτασης για άλλους τρεις (3) μήνες, και το κόστος καλύπτεται από τον προϋπολογισμό του εκάστοτε φορέα με έκτακτη επιχορήγηση από το Υπουργείο Υγείας.

6. Το προσωπικό που απασχολείται στο πλαίσιο εκτέλεσης των συμβάσεων που συνάπτονται κατ' εφαρμογή των παρ. 1 έως 3 προσκομίζει τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην περ. α) του άρθρου 207 του ν. 4820/2021.

Άρθρο 52

Παράτασεις έκτακτων ρυθμίσεων λόγω της συνεχιζόμενης πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19

1. Η ισχύς του άρθρου εικοστού όγδοου του ν. 4737/2020 (Α' 204), ως προς την πρόσληψη επικουρικού ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού βοηθητικού προσωπικού, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

2. Η ισχύς του άρθρου δέκατου τέταρτου της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 84), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104), ως προς τη δυνατότητα απασχόλησης ιδιωτών ιατρών σε δημόσια νοσοκομεία για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών δημόσιας υγείας λόγω της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

3. Η ισχύς του άρθρου τριακοστού τέταρτου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 75), η

οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), ως προς τα ζητήματα δημοσίων συμβάσεων του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.), παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

4. Η ισχύς των παρ. 5, 6 και 7 του άρθρου δεύτερου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού περιεχομένου (Α' 42), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4682/2020 (Α' 76), ως προς την ένταξη στο δυναμικό της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, των νοσοκομείων και κάθε οργανικής μονάδας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) και την αποζημίωση εθελοντικού ή αναγκαστικά διατιθέμενου ιατρικού, νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού από τον ιδιωτικό τομέα για την κάλυψη των αναγκών δημόσιας υγείας, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

5. Η ισχύς της παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 4753/2020 (Α' 227), ως προς την απασχόληση συνταξιούχων ιατρών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών από τη διάδοση του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2021.

6. Η ισχύς της παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 4745/2020 (Α' 214) ως προς τη διάθεση επιμέρους χώρων ιδιωτικών θεραπευτηρίων, δομών υγείας, παρόχων υπηρεσιών υγείας, κέντρων αποκατάστασης, καθώς και ιατρικού, νοσηλευτικού, βοηθητικού προσωπικού ιδιωτικών παρόχων υπηρεσιών υγείας προς το Δημόσιο, παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της έως και την 31η.12.2021.

Άρθρο 53

Διάθεση εγκαταστάσεων, θαλάμων, κλινών νοσηλείας, κλινών αυξημένης φροντίδας και εντατικής θεραπείας στο Δημόσιο

Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται άμεσος κίνδυνος διασποράς κορωνοϊού COVID-19 και πάντως για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την 31η.10.2021 δύναται να παραχωρούνται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Υγείας, άνευ αντιτίμου, στο Δημόσιο για κάλυψη αναγκών δημόσιας υγείας οι εγκαταστάσεις, θάλαμοι, κλίνες νοσηλείας, κλίνες αυξημένης φροντίδας και εντατικής θεραπείας των στρατιωτικών νοσοκομείων και του Ν.Ι.Μ.Τ.Σ. για την κάλυψη έκτακτων αναγκών δημόσιας υγείας που συνδέονται με την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19, εφόσον αυτές δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με διαφορετικό τρόπο. Με όμοια απόφαση ορίζονται οι συγκεκριμένες ανάγκες δημόσιας υγείας, οι δεσμευόμενες ποσότητες υλικών και εγκαταστάσεων, ο χρόνος δέσμευσης των αναγκαστικά διατιθέμενων προς χρήση για τη δημόσια υγεία υλικών ή και εγκαταστάσεων, ο διοικητικός φορέας εποπτείας ιατρικών και λοιπών υπηρεσιών, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 54

Αύξηση καταβαλλόμενης επιχορήγησης για τη λήψη υποστηρικτικών μέτρων των εμβολιασθέντων ατόμων - Αντικατάσταση της παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4816/2021

Η παρ. 7 του άρθρου 34 του ν. 4816/2021 (Α' 118), περί του ποσού που καταβάλλει το Υπουργείο Ψηφιακής

Διακυβέρνησης μέσω επιχορήγησης προς την Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ) Μ.Α.Ε., τροποποιείται ως προς το ανώτατο ύψος της καταβαλλόμενης στην ΚτΠ Μ.Α.Ε. επιχορήγησης και η παρ. 7 του άρθρου 34 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Για την εξυπηρέτηση των σκοπών της παρ. 2 και την εφαρμογή του παρόντος, καταβάλλεται ποσό ύψους μέχρι εβδομήντα εκατομμυρίων ευρώ (70.000.000 €) από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω επιχορήγησης προς την ΚτΠ Μ.Α.Ε., κατόπιν ενίσχυσης των σχετικών πιστώσεων του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης από τις πιστώσεις του Ειδικού Φορέα 1023-711-0000000 (Γενικές Κρατικές Δαπάνες) του Υπουργείου Οικονομικών.».

Άρθρο 55

Παράταση χρονικού διαστήματος εκμίσθωσης με οδηγό Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων μέσω προκράτησης

Αποκλειστικά για το έτος 2021, η ισχύς του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 219Α του ν. 4512/2018 (Α' 5), σύμφωνα με την οποία, ειδικά για τα νησιά της χώρας, πλην των νησιών Κρήτης και Εύβοιας, η ελάχιστη διάρκεια της σύμβασης ολικής εκμίσθωσης με οδηγό μέσω προκρατήσεως, ορίζεται σε μισή ώρα, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.10.2021.

Άρθρο 56

Παράταση προθεσμιών διεξαγωγής γενικών συνελεύσεων νομικών προσώπων για το έτος 2021

Για το έτος 2021 η προθεσμία διεξαγωγής της γενικής συνέλευσης της παρ. 1 του άρθρου 119 του ν. 4548/2018 (Α' 104), του άρθρου 69 του ν. 4072/2012 (Α' 86) και του άρθρου 10 του ν. 3190/1955 (Α' 91) παρατείνεται για πενήντα (50) ημερολογιακές ημέρες. Προθεσμίες που συνδέονται με την υποβολή πρακτικών συνελεύσεων των μετόχων ή εταιρών και εγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ. παρατείνονται αναλόγως.

Άρθρο 57

Μετάθεση χρόνου έναρξης ισχύος διατάξεων του ν. 4782/2021 - Τροποποίηση του άρθρου 142 του ν. 4782/2021

Στο άρθρο 142 του ν. 4782/2021 (Α' 36), περί έναρξης ισχύος των διατάξεων σχετικά με τα θέματα δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, α) από την περ. β' της παρ. 1 διαγράφονται οι αριθμοί των άρθρων «55» και «134», β) η περ. γ' της παρ. 1 καταργείται, γ) προστίθεται περ. ε' στην παρ. 1 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 142

Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016,

β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131 και 138,

γ) [Καταργείται].

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021

ε) των άρθρων 55, 108 κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α' της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, και 134 αρχίζει από την 1η.3.2022.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α' της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.».

Άρθρο 58

Άδεια παραγωγής αντισηπτικών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 - Παράταση ισχύος των παρ. 1 και 3 του άρθρου 5 του ν. 4681/2020

Η ισχύς των παρ. 1 και 3 του άρθρου 5 του ν. 4681/2020 (Α' 74), ως προς τη χορήγηση άδειας παραγωγής αντισηπτικών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνεται έως την 31η.12.2021.

Άρθρο 59

Ορισμοί - Πεδίο Εφαρμογής Τροποποίηση της περ. Α' - Προσθήκη τίτλου και υποπαρ. 1.1.1. στην παρ. 1.1. της περ. Β' του άρθρου 1 του ν. 4791/2021

1. Στο άρθρο 1 του ν. 4791/2021 (Α' 51) τροποποιούνται οι υποπερ.: β), θ), λα), λστ), μα), μδ), με), νγ), ξβ) και οη) της περ. Α, ως προς τους επιμέρους ορισμούς, και διαμορφώνονται ως εξής:

«β) Αθλητής: Οποιοδήποτε πρόσωπο αγωνίζεται στον αθλητισμό σε διεθνές επίπεδο, όπως καθορίζεται από την εκάστοτε διεθνή ομοσπονδία ή σε εθνικό επίπεδο, όπως καθορίζεται από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ. Οργανισμός αντιντόπινγκ έχει τη διακριτική ευχέρεια να εφαρμόσει κανόνες αντιντόπινγκ σε αθλητή, ο οποίος δεν είναι ούτε διεθνούς επιπέδου ούτε εθνικού επιπέδου αθλητής, και με αυτόν τον τρόπο να τον εντάξει στον ορισμό του "αθλητή". Όσον αφορά σε αθλητές που δεν είναι ούτε διεθνούς επιπέδου ούτε εθνικού επιπέδου, ο οργανισμός αντιντόπινγκ μπορεί να επιλέξει: να διεξάγει περιορισμένους ελέγχους ή να μην διεξάγει καθόλου ελέγχους, να αναλύει δείγματα για λιγότερες ουσίες από αυτές που περιέχονται στον πλήρη κατάλογο απαγορευμένων ουσιών, να απαιτεί περιορισμένες ή να μην απαιτεί καθόλου πληροφορίες εντοπισμού ή να μην απαιτεί εκ των προτέρων αίτηση για κατ' εξαίρεση χρήση για θεραπευτικούς σκοπούς (Ε.Χ.Θ.Σ.). Εντούτοις, εάν μία παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ των άρθρων 2.1, 2.3 ή 2.5 διαπραχθεί από οποιονδήποτε αθλητή επί του οποίου ένας οργανισμός αντιντόπινγκ έχει επιλέξει να ασκήσει την αρμοδιότητά του να ελέγχει και ο οποίος αγωνίζεται σε επίπεδο χαμηλότερο του διεθνούς ή του εθνικού, τότε εφαρμόζονται οι συνέπειες που καθορίζο-

νται στον Κώδικα. Για τους σκοπούς των άρθρων 2.8. και 2.9., καθώς και για τους σκοπούς της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης σχετικά με την καταπολέμηση του ντόπινγκ, οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στον αθλητισμό υπό τη δικαιοδοσία οποιουδήποτε υπογράφοντος μέρους, κράτους, ή άλλου αθλητικού οργανισμού που αποδέχεται τον Κώδικα, είναι αθλητής.

θ) Αντικειμενική ευθύνη: Ο κανόνας ο οποίος προβλέπει ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 2.1. και 2.2., δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί από τον οργανισμό αντιντόπινγκ πρόθεση, υπαιτιότητα, αμέλεια ή συνειδητή χρήση εκ μέρους του αθλητή, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ.

λα) Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ: Ο φορέας που ορίζεται από κάθε χώρα, ως έχων την πρωταρχική αρμοδιότητα και ευθύνη για την υιοθέτηση και εφαρμογή κανόνων αντιντόπινγκ, τη διεύθυνση της συλλογής δειγμάτων, τη διαχείριση των αποτελεσμάτων των ελέγχων και τη διεξαγωγή της διαχείρισης αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο. Εάν η αρμόδια δημόσια αρχή (ή οι αρμόδιες δημόσιες αρχές), δεν έχουν ορίσει τον φορέα, οι ως άνω αρμοδιότητες ασκούνται από την Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή ή από φορέα που η τελευταία ορίζει. Στην Ελλάδα, Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ είναι το Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Καταπολέμησης του Ντόπινγκ (Ε.Ο.ΚΑ.Ν.)».

λστ) Έλεγχος ντόπινγκ: Όλα τα στάδια και οι διαδικασίες, από τον προγραμματισμό της κατανομής των ελέγχων μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης και την επιβολή των συνεπειών, περιλαμβανομένων όλων των ενδιαμέσων σταδίων και διαδικασιών, των ελέγχων, ερευνών, πληροφοριών εντοπισμού, εξαίρεσης θεραπευτικής χρήσης, συλλογής και χειρισμού δειγμάτων, εργαστηριακής ανάλυσης, διαχείρισης αποτελεσμάτων και ερευνών ή διαδικασιών σχετικών με παραβάσεις του άρθρου 10.14. (καθεστώς κατά τη διάρκεια αποκλεισμού ή προσωρινής αναστολής).

μα) Θεσμική ανεξαρτησία: Επιτροπές ακροάσεων εφέσεων είναι θεσμικώς πλήρως ανεξάρτητες από τον οργανισμό αντιντόπινγκ με ευθύνη για τη διαχείριση αποτελεσμάτων και δεν συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο ούτε υπόκεινται στον οργανισμό αντιντόπινγκ με ευθύνη για τη διαχείριση αποτελεσμάτων.

μδ) Κατάλογος Ελεγχόμενων Αθλητών: Ο κατάλογος υψίστης προτεραιότητας αθλητών ο οποίος καταρτίζεται ξεχωριστά σε εθνικό επίπεδο από τις διεθνείς ομοσπονδίες και σε εθνικό επίπεδο από τους Εθνικούς Οργανισμούς Αντιντόπινγκ, οι οποίοι (αθλητές) αποτελούν αντικείμενο εστιασμένων εντός και εκτός αγώνα ελέγχων, ως μέρος του προγράμματος κατανομής ελέγχων των συγκεκριμένων διεθνών ομοσπονδιών ή Εθνικών Οργανισμών Αντιντόπινγκ και οι οποίοι ως εκ τούτου υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες εντοπισμού τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5.5. του Κώδικα και στο Διεθνές Πρότυπο Ελέγχων και Ερευνών. Στην Ελλάδα, ο Κατάλογος Ελεγχόμενων Αθλητών του Ε.Ο.ΚΑ.Ν. καταρτίζεται, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5.5. των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ.

με) Κατάλογος Ελεγχόμενων Αθλητών Επιπέδου II: Η βαθμίδα κάτω από τον Κατάλογο Ελεγχόμενων

Αθλητών που περιλαμβάνει αθλητές από τους οποίους απαιτούνται κάποιες πληροφορίες εντοπισμού τους, προκειμένου οι αθλητές να εντοπίζονται προς έλεγχο εκτός αγώνα.

νγ) Μη συνδρομή υπαιτιότητας ή αμέλειας: Η απόδειξη από έναν αθλητή ή άλλο πρόσωπο ότι ο ίδιος δεν γνώριζε ούτε υποπτεύθηκε και ότι δεν μπορούσε εύλογα να γνωρίζει ή να υποπτευθεί ακόμη και με την επίδειξη της μέγιστης επιμέλειας, ότι δεν χρησιμοποίησε ή δεν του/της χορηγήθηκε απαγορευμένη ουσία ή απαγορευμένη μέθοδος ή ότι παρέβη με οποιονδήποτε τρόπο κάποιον κανόνα αντιντόπινγκ. Με την εξαίρεση προστατευόμενου προσώπου ή αθλουμένου για οποιαδήποτε παράβαση του άρθρου 2.1., ο αθλητής οφείλει να αποδείξει και τον τρόπο με τον οποίο η απαγορευμένη ουσία εισήχθη στον οργανισμό του.

ξβ) Ουσιώδης συνδρομή: Για τους σκοπούς του άρθρου 10.7.1., ένα πρόσωπο που παρέχει ουσιώδη συνδρομή οφείλει:

(1) να γνωστοποιήσει πλήρως, σε υπογεγραμμένη έγγραφη δήλωση ή καταγεγραμμένη συνέντευξη, όλες τις πληροφορίες που διαθέτει σε σχέση με παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ ή άλλη διαδικασία που περιγράφεται στο άρθρο 10.7.1.1. και

(2) να συνεργαστεί πλήρως κατά τη διερεύνηση και την εκδίκαση οποιασδήποτε υπόθεσης που σχετίζεται με τις εν λόγω πληροφορίες, περιλαμβανομένης, για παράδειγμα, της κατάθεσης μαρτυρίας σε ακροαματική διαδικασία, εφόσον ζητηθεί από έναν οργανισμό αντιντόπινγκ ή μία επιτροπή ακροαματικής διαδικασίας. Οι πληροφορίες που παρέχονται πρέπει να είναι αξιόπιστες και να αποτελούν σημαντικό τμήμα οποιασδήποτε υπόθεσης ή διαδικασίας που έχει κινηθεί ή, εάν δεν έχει κινηθεί υπόθεση ή διαδικασία, να αποτελούν επαρκή βάση επί της οποίας θα μπορούσε να στηριχθεί υπόθεση.

οη) Υπαιτιότητα: Οποιαδήποτε παράβαση καθήκοντος ή έλλειψη της επιμέλειας που πρέπει να επιδειχθεί σε συγκεκριμένη κατάσταση. Στους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση του βαθμού υπαιτιότητας ενός αθλητή ή άλλου προσώπου περιλαμβάνονται, ενδεικτικά, η εμπειρία του αθλητή ή του άλλου προσώπου, το εάν ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο αποτελούν προστατευόμενα πρόσωπα, οι ειδικές συνθήκες, όπως η ενδεχόμενη αναπηρία που υπέστη και ο βαθμός του κινδύνου που θα έπρεπε να έχει γίνει αντιληπτός από τον αθλητή και το επίπεδο της επιμέλειας και της έρευνας που επιδείχθηκε από τον αθλητή σε σχέση με αυτό που θα έπρεπε να έχει γίνει αντιληπτό ως επίπεδο κινδύνου. Κατά την αξιολόγηση του βαθμού υπαιτιότητας ενός αθλητή ή άλλου προσώπου, οι συνθήκες οι οποίες λαμβάνονται υπόψη πρέπει να είναι συγκεκριμένες και σχετικές ως προς την εξήγηση της παρέκκλισης του αθλητή ή του άλλου προσώπου από το αναμενόμενο πρότυπο συμπεριφοράς. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι ένας αθλητής θα έχανε την ευκαιρία να κερδίσει μεγάλα χρηματικά ποσά κατά τη διάρκεια μίας περιόδου αποκλεισμού ή το γεγονός ότι ο αθλητής έχει λίγο εναπομείναντα χρόνο στην καριέρα του ή στο πρόγραμμα του αθλητικού ημερολογίου, δεν αποτελούν

σχετικούς παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για τη μείωση της περιόδου αποκλεισμού βάσει των άρθρων 10.6.1. ή 10.6.2.»

2. Στο άρθρο 1 του ν. 4791/2021, μετά το κεφαλαίο γράμμα «Β.» προστίθεται τίτλος ως εξής: «Πεδίο εφαρμογής των κανόνων αντιντόπινγκ - Εθνικό Πρόγραμμα Αντιντόπινγκ».

3. Στο άρθρο 1 του ν. 4791/2021, στην παρ. 1.1. της περ. Β προστίθεται υποπαρ. 1.1.1, ως εξής:

«1.1.1. Το Εθνικό Πρόγραμμα Αντιντόπινγκ: Ο Ε.Ο.ΚΑ.Ν. ιδρύθηκε με το άρθρο 128ΣΤ του ν. 2725/1999 με σκοπό να λειτουργήσει ως ο εθνικός οργανισμός αντιντόπινγκ για την Ελλάδα. Ως εκ τούτου, ο Ε.Ο.ΚΑ.Ν. έχει την απαραίτητη δικαιοδοσία και αρμοδιότητα, ώστε να είναι ανεξάρτητος, ως προς τις επιχειρησιακές του αποφάσεις και δραστηριότητες, από τον αθλητισμό και την κυβέρνηση. Αυτό περιλαμβάνει, ενδεικτικά, την απαγόρευση οποιασδήποτε συμμετοχής στις επιχειρησιακές αποφάσεις ή δραστηριότητές του από οποιοδήποτε πρόσωπο που συμμετέχει ταυτόχρονα στη διαχείριση ή τη λειτουργία οποιασδήποτε διεθνούς ομοσπονδίας, εθνικής ομοσπονδίας, οργανισμού μεγάλων διοργανώσεων, εθνικής ολυμπιακής επιτροπής, εθνικής παραολυμπιακής επιτροπής, ή κυβερνητικής υπηρεσίας με αρμοδιότητα στον αθλητισμό ή το αντιντόπινγκ.»

Άρθρο 60

Παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ - Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 4791/2021 περί παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ

Στο άρθρο 2 του ν. 4791/2021 (Α' 51) περί παραβάσεων κανόνων αντιντόπινγκ, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Προστίθενται εδάφια πρώτο και δεύτερο ως εξής:

«Ο σκοπός του άρθρου 2 είναι να προσδιορίσει τις περιστάσεις και τη συμπεριφορά που συνιστούν παραβάσεις των κανόνων αντιντόπινγκ. Οι ακροαματικές διαδικασίες σε περιπτώσεις ντόπινγκ διεξάγονται βάσει του ισχυρισμού ότι ένας ή περισσότεροι από τους συγκεκριμένους κανόνες έχουν παραβιαστεί.»

2. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.1.1., ως προς την απόδειξη παρουσίας απαγορευμένης ουσίας ή μεταβολιτών ή δεικτών της σε δείγμα αθλητή, και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.1.1. Αποτελεί προσωπική υποχρέωση κάθε αθλητή να διασφαλίζει ότι καμία απαγορευμένη ουσία δεν εισέρχεται στον οργανισμό του. Οι αθλητές είναι υπεύθυνοι για οποιαδήποτε απαγορευμένη ουσία ή μεταβολίτες ή δείκτες βρεθούν στα προσωπικά τους δείγματα. Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο να αποδεικνύεται πρόθεση, υπαιτιότητα, αμέλεια ή γνώση της χρήσης εκ μέρους του αθλητή, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ σύμφωνα με το άρθρο 2.1.»

3. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.1.2., ως προς τις επαρκείς αποδείξεις παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ βάσει του άρθρου 2.1., και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.1.2. Επαρκείς αποδείξεις παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ βάσει του άρθρου 2.1. υπάρχουν εάν συντρέχει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα: παρουσία απαγορευμέ-

νης ουσίας ή μεταβολιτών ή δεικτών της στο δείγμα Α του αθλητή, εφόσον ο αθλητής παραιτείται της ανάλυσης του δείγματος Β και το δείγμα Β δεν αναλύεται ή όταν το δείγμα Β του αθλητή αναλύεται και η ανάλυση του δείγματος αυτού επιβεβαιώνει την παρουσία της απαγορευμένης ουσίας ή μεταβολιτών ή δεικτών που βρέθηκαν στο δείγμα Α του αθλητή ή όταν το δείγμα Α ή Β του αθλητή χωρίζεται σε δύο (2) μέρη (υπο-δείγματα) και η ανάλυση του υπο-δείγματος επιβεβαίωσης του δείγματος επιβεβαιώνει την παρουσία απαγορευμένης ουσίας ή μεταβολιτών ή δεικτών που έχουν βρεθεί στο πρώτο υπο-δείγμα του διαχωρισμένου δείγματος ή ο αθλητής παραιτείται από την ανάλυση του υπο-δείγματος επιβεβαίωσης του διαχωρισμένου δείγματος.»

4. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.1.3, ως προς την παρουσία οποιασδήποτε αναφερόμενης ποσότητας απαγορευμένης ουσίας ή των μεταβολιτών ή των δεικτών της σε δείγμα αθλητή, και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.1.3. Εξαιρουμένων των ουσιών για τις οποίες έχει καθοριστεί συγκεκριμένο ποσοτικό όριο στον κατάλογο απαγορευμένων ή σε τεχνικό έγγραφο, η παρουσία οποιασδήποτε αναφερόμενης ποσότητας απαγορευμένης ουσίας ή των μεταβολιτών ή των δεικτών της σε δείγμα αθλητή αποτελεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ.»

5. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.2.1. ως προς την προσωπική υποχρέωση του αθλητή να διασφαλίζει ότι καμία απαγορευμένη ουσία δεν εισέρχεται στον οργανισμό του και ότι δεν γίνεται χρήση κάποιας απαγορευμένης μεθόδου, και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.2.1. Αποτελεί προσωπική υποχρέωση του αθλητή να διασφαλίζει ότι καμία απαγορευμένη ουσία δεν εισέρχεται στον οργανισμό του και ότι δεν γίνεται χρήση κάποιας απαγορευμένης μεθόδου. Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο να αποδεικνύεται πρόθεση, υπαιτιότητα, αμέλεια ή γνώση της χρήσης εκ μέρους του αθλητή, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ για χρήση απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου.»

6. Τροποποιείται η παρ. 2.8., ως προς την παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.8. Η εντός αγώνα χορήγηση ή απόπειρα χορήγησης από αθλητή ή άλλο πρόσωπο προς αθλητή οποιασδήποτε απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου ή η εκτός αγώνα χορήγηση ή η απόπειρα χορήγησης προς αθλητή οποιασδήποτε απαγορευμένης εκτός αγώνα ουσίας ή απαγορευμένης εκτός αγώνα μεθόδου.»

7. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.10.1., ως προς την απαγόρευση σύμπραξη αθλητή ή άλλου προσώπου με οποιοδήποτε πρόσωπο υποστήριξης αθλητή, και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.10.1. Απαγορεύεται η σύμπραξη αθλητή ή άλλου προσώπου, υποκείμενου στη δικαιοδοσία οργανισμού αντιντόπινγκ υπό την επαγγελματική ή αθλητική του ιδιότητα, με οποιοδήποτε πρόσωπο υποστήριξης αθλητή, το οποίο:».

8. Τροποποιείται η περ. 2.10.1.1. και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.10.1.1. Εάν υπόκειται στη δικαιοδοσία οργανισμού αντιντόπινγκ, εκτίει περίοδο αποκλεισμού ή».

9. Τροποποιείται η περ. 2.10.1.2. και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.10.1.2. Εάν δεν υπόκειται στη δικαιοδοσία οργανισμού αντιντόπινγκ και ο αποκλεισμός δεν έχει προκύψει από διαδικασία διαχείρισης αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τον Κώδικα, αλλά έχει καταδικαστεί ή κριθεί σε ποινική, πειθαρχική ή επαγγελματική διαδικασία, λόγω συμπεριφοράς που θα αποτελούσε παράβαση των κανόνων αντιντόπινγκ, εάν για το συγκεκριμένο πρόσωπο θα ήταν εφαρμόστοιχοι κανόνες εναρμόνισης με τον Κώδικα. Η κατάσταση αποκλεισμού του συγκεκριμένου προσώπου ισχύει για έξι (6) έτη από την έκδοση της ποινικής, επαγγελματικής ή πειθαρχικής απόφασης ή για όσο χρόνο διαρκεί η ποινική, η πειθαρχική ή η επαγγελματική κύρωση που του επιβλήθηκε, αν η τελευταία είναι μεγαλύτερη ή».

10. Τροποποιείται η υποπαρ. 2.10.2., ως προς τη στοιχειοθέτηση παράβασης του άρθρου 2.10., και διαμορφώνεται ως εξής:

«2.10.2. Προκειμένου να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 2.10., ο οργανισμός αντιντόπινγκ πρέπει να θεμελιώσει ότι ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο γνώριζε το καθεστώς αποκλεισμού του προσώπου υποστήριξης αθλητή.

Ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο φέρει το βάρος να αποδείξει ότι οποιαδήποτε σύμπραξη με μέλος του προσωπικού υποστήριξης αθλητή που περιγράφεται στα άρθρα 2.10.1.1. ή 2.10.1.2. δεν τελείται υπό επαγγελματική ή αθλητική ιδιότητα ή/και ότι τέτοια σύμπραξη δεν θα μπορούσε ευλόγως να έχει αποφευχθεί.

Οργανισμοί αντιντόπινγκ που γνωρίζουν το μέλος του προσωπικού υποστήριξης του αθλητή που πληροί τα κριτήρια τα οποία περιγράφονται στα άρθρα 2.10.1.1., 2.10.1.2. ή 2.10.1.3. πρέπει να υποβάλουν αυτές τις πληροφορίες στον WADA.»

Άρθρο 61

Κατ' εξαίρεση χρήση για θεραπευτικούς σκοπούς - Τροποποίηση του άρθρου 4 του ν. 4791/2021

Στο άρθρο 4 του ν. 4791/2021 (Α' 51) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Τροποποιείται η περ. 4.4.2.4., ως προς τη διαδικασία αίτησης εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.2.4. Κάθε απόφαση της επιτροπής περί Ε.Χ.Θ.Σ. είναι η οριστική απόφαση του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ και δύναται να προσβληθεί με έφεση, σύμφωνα με το άρθρο 4.4.6.. Η απόφαση γνωστοποιείται εγγράφως στον αθλητή, στον WADA και άλλους οργανισμούς αντιντόπινγκ, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο περί Ε.Χ.Θ.Σ.. Η απόφαση αναρτάται άμεσα στο σύστημα ADAMS.»

2. Τροποποιείται η υποπαρ. 4.4.3., ως προς τις αναδρομικές αιτήσεις εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.3. Αναδρομικές αιτήσεις Ε.Χ.Θ.Σ.

Εάν οργανισμός αντιντόπινγκ επιλέξει να ελέγξει αθλητή που δεν ανήκει στην κατηγορία αθλητή διεθνούς ή

εθνικού επιπέδου και ο αθλητής αυτός χρησιμοποιεί απαγορευμένη ουσία ή απαγορευμένη μέθοδο για θεραπευτικούς σκοπούς, ο οργανισμός αντιντόπινγκ οφείλει να επιτρέψει στον αθλητή να υποβάλει αίτηση για αναδρομική κατ' εξαίρεση χρήση για θεραπευτικούς σκοπούς.»

3. Τροποποιείται η περ. 4.4.4.1., ως προς τη διαδικασία αίτησης αναγνώρισης της εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς στη διεθνή ομοσπονδία ή τον οργανισμό μεγάλων διοργανώσεων, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.4.1. Ο αθλητής, στον οποίο έχει ήδη χορηγηθεί μία Ε.Χ.Θ.Σ. από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ για την εν λόγω ουσία ή μέθοδο, μπορεί να υποβάλει αίτηση στη διεθνή ομοσπονδία ή τον οργανισμό μεγάλων διοργανώσεων με αίτημα την αναγνώριση της εξαίρεσης αυτής, εκτός εάν η Ε.Χ.Θ.Σ. αναγνωρίζεται αυτόματα από τη διεθνή ομοσπονδία ή τον οργανισμό μεγάλων διοργανώσεων. Εάν η Ε.Χ.Θ.Σ. είναι σύμφωνη με τα κριτήρια που τίθενται από το διεθνές πρότυπο περί Ε.Χ.Θ.Σ., τότε η διεθνής ομοσπονδία ή ο οργανισμός μεγάλων διοργανώσεων υποχρεούνται να την αναγνωρίσουν. Εάν η διεθνής ομοσπονδία ή ο οργανισμός μεγάλων διοργανώσεων θεωρήσουν ότι η Ε.Χ.Θ.Σ., που χορηγήθηκε από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ δεν ικανοποιεί τα κριτήρια αυτά και ως αποτέλεσμα απορρίψουν την αναγνώρισή της, θα πρέπει οι ίδιοι να ενημερώσουν άμεσα τον εν λόγω αθλητή, καθώς και τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ, εκθέτοντας τους λόγους απόρριψης.

Στην περίπτωση αυτή, ο αθλητής και ο Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ μπορούν, μέσα σε είκοσι μία (21) ημέρες από τη στιγμή που ενημερωθούν για την απόρριψη της εξαίρεσης, να θέσουν το ζήτημα στον WADA για επανεξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 4.4.6..

Εάν το ζήτημα παραπεμφθεί στον WADA προς επανεξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 4.4.6., η Ε.Χ.Θ.Σ. που χορηγήθηκε από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ παραμένει έγκυρη για έλεγχο σε αγώνα εθνικού επιπέδου, καθώς και για έλεγχο εκτός αγώνα (αλλά δεν ισχύει για αγώνα διεθνούς επιπέδου), για όσο διάστημα εκκρεμεί η απόφαση του WADA.

Εάν το ζήτημα δεν παραπεμφθεί στον WADA προς επανεξέταση εντός της προθεσμίας των είκοσι μίας (21) ημερών, ο Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ καθορίζει εάν η Ε.Χ.Θ.Σ. που χορηγήθηκε, παραμένει έγκυρη για έλεγχο σε αγώνα εθνικού επιπέδου και εκτός αγώνα, με την προϋπόθεση ότι ο αθλητής παύει να είναι αθλητής διεθνούς επιπέδου και δεν συμμετέχει σε αγώνα διεθνούς επιπέδου. Για όσο διάστημα εκκρεμεί η απόφαση του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ, η Ε.Χ.Θ.Σ. παραμένει έγκυρη για έλεγχο σε αγώνα εθνικού επιπέδου και εκτός αγώνα, αλλά δεν ισχύει για αγώνα διεθνούς επιπέδου.»

4. Τροποποιείται η περ. 4.4.6.2., ως προς την επανεξέταση από τον WADA των αποφάσεων με την οποία δεν αναγνωρίζεται μία Ε.Χ.Θ.Σ., και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.6.2. Ο WADA υποχρεούται να επανεξετάζει απόφαση διεθνούς ομοσπονδίας, με την οποία δεν αναγνωρίζεται μία Ε.Χ.Θ.Σ., η οποία χορηγήθηκε από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ και έχει παραπεμφθεί στον

WADA από τον αθλητή ή τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ. Επιπλέον, ο WADA υποχρεούται να επανεξετάζει απόφαση διεθνούς ομοσπονδίας με την οποία χορηγήθηκε μία Ε.Χ.Θ.Σ., η οποία παραπέμπεται στον WADA από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ. Ο WADA δύναται να επανεξετάζει οποιαδήποτε άλλη απόφαση σχετικά με μία Ε.Χ.Θ.Σ. οποτεδήποτε, είτε κατόπιν σχετικού αιτήματος των εμπλεκόμενων είτε με δική του πρωτοβουλία. Εάν η απόφαση για την Ε.Χ.Θ.Σ. που επανεξετάζεται, πληροί τα κριτήρια που ορίζονται από το Διεθνές Πρότυπο περί Ε.Χ.Θ.Σ., ο WADA δεν παρεμβαίνει περαιτέρω. Αν η απόφαση για την Ε.Χ.Θ.Σ. δεν πληροί αυτά τα κριτήρια, ο WADA θα την ανατρέψει.»

5. Τροποποιείται η περ. 4.4.6.3., ως προς τη δυνατότητα προσβολής από τον αθλητή ή τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ αποκλειστικά ενώπιον του CAS απόφασης για εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.6.3. Η απόφαση για τις Ε.Χ.Θ.Σ., που εκδίδεται είτε από διεθνή ομοσπονδία, είτε από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ, ο οποίος κατόπιν συμφωνίας εξετάζει αίτηση εξαίρεσης για λογαριασμό μιας διεθνούς ομοσπονδίας, η οποία δεν έχει επανεξεταστεί από το WADA ή έχει επανεξεταστεί, αλλά δεν έχει ανατραπεί κατόπιν επανεξέτασης, δύναται να προσβληθεί από τον αθλητή ή τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ αποκλειστικά ενώπιον του CAS.»

6. Τροποποιείται η παρ. 4.4.6.4., ως προς την προσβολή απόφασης του WADA, για τη διατήρηση απόφασης για εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.6.4. Κάθε απόφαση του WADA, για τη διατήρηση απόφασης για Ε.Χ.Θ.Σ., προσβάλλεται από τον αθλητή, από τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ και από την αρμόδια διεθνή ομοσπονδία, αποκλειστικά ενώπιον του CAS.»

7. Τροποποιείται η παρ. 4.4.6.5., ως προς τη μη έκδοση απόφασης, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, επί νομίμως υποβληθείσας αίτησης για χορήγηση/αναγνώριση εξαίρεσης χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, και διαμορφώνεται ως εξής:

«4.4.6.5. Η μη έκδοση απόφασης, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, επί νομίμως υποβληθείσας αίτησης για χορήγηση/αναγνώριση μιας Ε.Χ.Θ.Σ., ή για επανεξέταση απόφασης περί Ε.Χ.Θ.Σ., θεωρείται απόρριψη της αίτησης ενεργοποιώντας, κατά συνέπεια, τα εφαρμοστέα δικαιώματα επανεξέτασης/έφεσης.»

Άρθρο 62

Διαχείριση αποτελεσμάτων - Εφέσεις - Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν. 4791/2021

Στο άρθρο 13 του ν. 4791/2021 (Α' 51) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Τροποποιείται η παρ. 13.1., ως προς τις αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του Κώδικα ή των κανόνων αντιντόπινγκ που υπόκεινται σε έφεση, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.1. Αποφάσεις υποκείμενες σε έφεση

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του Κώδικα ή

των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ υπόκεινται σε έφεση, όπως προβλέπεται στα άρθρα 13.2. έως 13.7. ή όπως άλλως προβλέπεται στους παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ, στον Κώδικα ή τα διεθνή πρότυπα. Η προθεσμία της έφεσης και η άσκηση αυτής δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν ορίσει διαφορετικά το δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο.»

2. Τροποποιείται η υποπαρ. 13.1.3., ως προς τη μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων εκ μέρους του WADA, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.1.3. Μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων εκ μέρους του WADA.

Όταν ο WADA έχει δικαίωμα έφεσης, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κώδικα και κανένα άλλο μέρος δεν έχει ασκήσει έφεση κατά της οριστικής απόφασης στο πλαίσιο της διαδικασίας του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ, ο WADA μπορεί να προσφύγει απευθείας στο CAS χωρίς να χρειάζεται να εξαντλήσει άλλα ένδικα μέσα στο πλαίσιο της διαδικασίας του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ.»

3. Τροποποιείται η παρ. 13.2., ως προς τις εφέσεις κατά αποφάσεων σχετικά με παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ, συνέπειες, προσωρινές αναστολές (προσωρινούς αποκλεισμούς), αναγνώριση αποφάσεων και δικαιοδοσία, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.2. Εφέσεις κατά αποφάσεων σχετικά με παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ, συνέπειες, προσωρινές αναστολές (προσωρινούς αποκλεισμούς), εφαρμογή αποφάσεων και δικαιοδοσία.

Η απόφαση ότι έχει διαπραχθεί παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ, η απόφαση επιβολής ή μη ποινών ή η απόφαση ότι δεν σημειώθηκε παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ, η απόφαση ότι δεν είναι δυνατόν να κινηθεί νομική διαδικασία κατά της παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ για διαδικαστικούς λόγους (π.χ. λόγω συνταγογράφησης), η απόφαση του WADA να μην παρέχει εξαίρεση στην απαίτηση γνωστοποίησης προ έξι (6) μηνών από έναν αποσυρθέντα αθλητή, προκειμένου αυτός να επιστρέψει στην αγωνιστική δράση, σύμφωνα με το άρθρο 5.6.1., η απόφαση από τον WADA περί ανάθεσης διαχείρισης αποτελεσμάτων δυνάμει του άρθρου 7.1. του Κώδικα, η απόφαση του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ να μην χαρακτηρίσει ένα αντικανονικό αναλυτικό εύρημα ή ένα άτυπο εύρημα ως παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ ή η απόφαση να μην κινηθεί νομική διαδικασία κατά της παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ μετά από έρευνα, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Διαχείρισης Αποτελεσμάτων, η απόφαση επιβολής ή άρσης προσωρινής αναστολής (προσωρινού αποκλεισμού) ως αποτέλεσμα προδικαστικής ακρόασης, η αδυναμία συμμόρφωσης του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ με το άρθρο 7.4., η απόφαση ότι ο Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ στερείται εξουσίας να αποφαινεται σχετικά με φερόμενη παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ ή τις συνέπειές της, η απόφαση αναστολής ή μη συνεπειών ή η απόφαση επαναφοράς ή μη συνεπειών, σύμφωνα με το άρθρο 10.7.1., η αποτυχία συμμόρφωσης με τα άρθρα 7.1.4. και 7.1.5., η αποτυχία συμμόρφωσης με το άρθρο 10.8.1., η απόφαση δυνάμει του άρθρου 10.14.3., η απόφαση του Εθνικού

Οργανισμού Αντιντόπινγκ να μην εφαρμόσει απόφαση άλλου οργανισμού αντιντόπινγκ σύμφωνα με το άρθρο 15 και η απόφαση δυνάμει του άρθρου 27.3. του Κώδικα είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο έφεσης αποκλειστικά σύμφωνα με το άρθρο 13.2.»

4. Τροποποιείται η υποπαρ. 13.2.2., ως προς τις εφέσεις σχετικά με άλλους αθλητές ή άλλα πρόσωπα, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.2.2. Εφέσεις σχετικά με άλλους αθλητές ή άλλα πρόσωπα.

Σε περιπτώσεις που δεν μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 13.2.1., η απόφαση προσβάλλεται με έφεση ενώπιον του Ανώτατου Συμβουλίου Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών (Α.Σ.Ε.Α.Δ.). Η διαδικασία έφεσης διεξάγεται σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση Αποτελεσμάτων.»

5. Τροποποιείται η υποπερ. 13.2.2.1.1., ως προς τη θεσμική και λειτουργική ανεξαρτησία των μελών του Ανώτατου Συμβουλίου Επίλυσης Αθλητικών Διαφορών, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.2.2.1.1. Τα διορισμένα μέλη του Α.Σ.Ε.Α.Δ. είναι λειτουργικά και θεσμικά ανεξάρτητα. Ιδίως, κανένα μέλος δεν πρέπει να έχει κρίνει οποιαδήποτε εξαίρεση χρήσης για θεραπευτικούς σκοπούς, απόφαση Διαχείρισης Αποτελεσμάτων, πρωτοβάθμια απόφαση, ή έφεση που να αφορά στον αθλητή της επίδικης υπόθεσης. Κάθε μέλος οφείλει να αποκαλύπτει στον πρόεδρο όλες τις συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν την αμεροληψία με σεβασμό προς όλα τα μέρη.»

6. Τροποποιείται η υποπαρ. 13.6.1., ως προς τις εφέσεις στο CAS, και διαμορφώνεται ως εξής:

«13.6.1. Εφέσεις στο CAS.

(α) Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης, το/α μέρος/η αυτό/ά έχει/ουν το δικαίωμα να ζητήσουν αντίγραφο του πλήρους φακέλου της υπόθεσης που αφορά στην απόφαση του οργανισμού αντιντόπινγκ που είχε την αρμοδιότητα της διαχείρισης αποτελεσμάτων.

(β) Εάν ένα τέτοιο αίτημα υποβληθεί εντός της περιόδου των δεκαπέντε (15) ημερών, το μέρος που υποβάλλει το αίτημα αυτό έχει προθεσμία είκοσι μίας (21) ημερών από την παραλαβή του φακέλου για να υποβάλει ένσταση στο CAS.

Παρά τα ανωτέρω, η προθεσμία υποβολής έφεσης που υποβάλλεται από τον WADA είναι η μεγαλύτερη χρονικά από τις ακόλουθες:

(α) είκοσι μία (21) ημέρες μετά την τελευταία ημέρα κατά την οποία οποιοδήποτε άλλο μέρος που έχει δικαίωμα έφεσης θα μπορούσε να έχει εφεσιβάλει, ή

(β) είκοσι μία (21) ημέρες μετά την παραλαβή από τον WADA του πλήρους φακέλου σχετικά με την απόφαση.

Η προθεσμία άσκησης έφεσης στο CAS είναι είκοσι μία (21) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του Α.Σ.Ε.Α.Δ.. Εκτός των ανωτέρω, σε περίπτωση άσκησης έφεσης από μη διάδικο στη δίκη που οδήγησε στην εκκαλουμένη, ο οποίος έχει δικαίωμα έφεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

(α) Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης, κάθε τρίτος που δεν συμμετείχε στη δίκη,

αλλά έχει δικαίωμα να ασκήσει έφεση, έχει το δικαίωμα να ζητήσει αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης που αφορά στην απόφαση του Οργανισμού Αντιντόπινγκ που είχε την αρμοδιότητα της Διαχείρισης Αποτελεσμάτων.

(β) Εάν τέτοιο αίτημα υποβληθεί εντός της περιόδου των δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης, το μέρος που υποβάλλει το αίτημα αυτό έχει προθεσμία είκοσι μίας (21) ημερών από την παραλαβή του φακέλου για να καταθέσει έφεση ενώπιον του CAS.

Εκτός των ανωτέρω, η προθεσμία άσκησης έφεσης από τον WADA είναι:

α) είκοσι μία (21) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας άσκησης έφεσης που θα μπορούσε κάθε τρίτος, διάδικος ή μη, να ασκήσει έφεση ή

β) είκοσι μία (21) ημέρες από την παραλαβή συνολικά του φακέλου της υπόθεσης από τον WADA.»

7. Διαγράφεται η παρ. 13.6.3, ως προς την προθεσμία άσκησης έφεσης από τον WADA.

Άρθρο 63

Τελικές - Μεταβατικές διατάξεις - Αντικατάσταση του άρθρου 22 του ν. 4791/2021

Το άρθρο 22 του ν. 4791/2021 (Α' 51) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 22

Τελικές - Μεταβατικές διατάξεις

22.1. Όταν ο όρος «ημέρες» χρησιμοποιείται σε αυτούς τους κανόνες αντιντόπινγκ, σημαίνει ημερολογιακές ημέρες εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

22.2. Οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ ερμηνεύονται ως ανεξάρτητο και αυτόνομο κείμενο και όχι με αναφορά σε υφιστάμενο νόμο ή καταστατικά.

22.3. Οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ έχουν υιοθετηθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα και των Διεθνών Προτύπων και ερμηνεύονται κατά τρόπο συμβατό με τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα και των Διεθνών Προτύπων. Ο Κώδικας και τα Διεθνή Πρότυπα θεωρούνται αναπόσπαστα μέρη αυτών των κανόνων αντιντόπινγκ και υπερισχύουν σε περίπτωση σύγκρουσης.

22.4. Η Εισαγωγή και το Προσάρτημα 1 θεωρούνται αναπόσπαστα μέρη των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ.

22.5. Τα επεξηγηματικά σχόλια διαφόρων διατάξεων του Κώδικα ενσωματώνονται κατά παραπομπή στους παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ, αντιμετωπίζονται σαν να έχουν ενσωματωθεί πλήρως στο παρόν και χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ.

22.6. Οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ τίθενται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2021 (η «Ημερομηνία ισχύος»). Καταργούν οποιαδήποτε προηγούμενη έκδοση κανόνων αντιντόπινγκ.

22.7. Οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ δεν ισχύουν αναδρομικά σε θέματα που εκκρεμούν πριν από την έναρξη ημερομηνίας ισχύος. Ωστόσο:

22.7.1. Για τις παραβάσεις που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία ισχύος και για τους σκοπούς καθορισμού κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 10, οι παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ που έλαβαν χώρα πριν από την ημερομηνία ισχύος λογίζονται ως "πρώτες παραβάσεις" ή ως "δεύτερες παραβάσεις".

22.7.2. Διαδικασία διαχείρισης αποτελεσμάτων παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ, που εκκρεμεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ, που βεβαιώθηκε μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, αλλά είχε διαπραχθεί προ της ημερομηνίας αυτής, διέπονται από τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου του χρόνου της παράβασης, εκτός εάν το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο κρίνει ότι εφαρμόζεται αναδρομικά η διάταξη που στη συγκεκριμένη περίπτωση οδηγεί στην ευμενέστερη μεταχείριση του πειθαρχικώς ελεγχόμενου.

Οι χρονικές περίοδοι κατά τις οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 10.9.4., λαμβάνονται υπόψη παραβάσεις ως "πολλαπλές", καθώς και ο χρόνος παραγραφής, που ορίζεται στο άρθρο 17 αποτελούν διαδικαστικές και όχι ουσιαστικές ρυθμίσεις και ως τέτοιες εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς διαδικασίες κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος.

22.7.3. Οποιαδήποτε αποτυχία εντοπισμού του άρθρου 2.4 είτε πρόκειται για αποτυχία υποβολής είτε για άκαρπο έλεγχο, όπως αυτοί οι όροι ορίζονται στο Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση Αποτελεσμάτων, που έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία ισχύος μεταφέρεται και προσμετράται, εωσότου λήξει, σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση Αποτελεσμάτων και θεωρείται ότι λήγει δώδεκα (12) μήνες αφότου πραγματοποιήθηκε.

22.7.4. Στις υποθέσεις, για τις οποίες έχει εκδοθεί τελική απόφαση για τη διαπίστωση παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ πριν από την ημερομηνία ισχύος, αλλά ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο εκτίει περίοδο αποκλεισμού κατά την ημερομηνία ισχύος, ο αθλητής ή το άλλο πρόσωπο μπορεί να αιτηθεί προς τον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ ή άλλον Οργανισμό Αντιντόπινγκ που είχε την ευθύνη της Διαχείρισης Αποτελεσμάτων για την παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ, προκειμένου να εξετάσει τη μείωση της περιόδου αποκλεισμού υπό το φως των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί πριν από τη λήξη της περιόδου αποκλεισμού. Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με έφεση, σύμφωνα με το άρθρο 13.2.. Οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ δεν έχουν εφαρμογή σε οποιαδήποτε υπόθεση, για την οποία έχει εκδοθεί τελική απόφαση διαπίστωσης παράβασης κανόνα αντιντόπινγκ και η επιβληθείσα περίοδος αποκλεισμού έχει λήξει.

22.7.5. Για σκοπούς υπολογισμού της περιόδου αποκλεισμού για δεύτερη παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 10.9.1., όπου η κύρωση για την πρώτη παράβαση καθορίστηκε με βάση κανόνες, που ίσχυαν πριν από την ημερομηνία ισχύος, εφαρμόζεται η περίοδος αποκλεισμού που θα είχε επιβληθεί για την πρώτη παράβαση, εάν είχαν εφαρμοστεί οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ.

22.7.6. Μεταβολές στον κατάλογο απαγορευμένων και στα τεχνικά έγγραφα που σχετίζονται με ουσίες ή μεθόδους στον κατάλογο απαγορευμένων δεν τυγχάνουν αναδρομικής εφαρμογής, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά. Κατ' εξαίρεση, εάν μια απαγορευμένη ουσία ή μια απαγορευμένη μέθοδος έχει αφαιρεθεί από τον κατάλογο απαγορευμένων, Αθλητής ή άλλο πρόσωπο που εκτίει επί του παρόντος περίοδο αποκλεισμού λόγω της πρώην απαγορευμένης ουσίας ή απαγορευμένης μεθόδου, μπορεί να αιτηθεί στον Εθνικό Οργανισμό Αντιντόπινγκ ή σε άλλο Οργανισμό Αντιντόπινγκ, που είχε την ευθύνη της Διαχείρισης Αποτελεσμάτων για την παράβαση κανόνα αντιντόπινγκ, να εξετάσει τη μείωση της περιόδου αποκλεισμού λόγω της αφαίρεσης της ουσίας ή της μεθόδου από τον κατάλογο απαγορευμένων.»

Άρθρο 64

Ρόλοι και υποχρεώσεις του Ε.Ο.ΚΑ.Ν. -

Προσθήκη άρθρου 19Α στον ν. 4791/2021

Στον ν. 4791/2021 (Α' 51) μετά το άρθρο 19 προστίθεται άρθρο 19Α ως εξής:

«Άρθρο 19Α

Πρόσθετοι ρόλοι και υποχρεώσεις του Ε.Ο.ΚΑ.Ν.

19Α.1. Επιπλέον των ρόλων και των αρμοδιοτήτων, που περιγράφονται στο άρθρο 20.5 του Κώδικα για τους Εθνικούς Οργανισμούς Αντιντόπινγκ, ο Ε.Ο.ΚΑ.Ν. υποβάλλει αναφορά στον WADA σχετικά με τη συμμόρφωσή του στον Κώδικα και τα Διεθνή Πρότυπα, σύμφωνα με το άρθρο 24.1.2. του Κώδικα.

19Α.2. Σύμφωνα με το άρθρο 20.5.10. του Κώδικα για τους Εθνικούς Οργανισμούς Αντιντόπινγκ, όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ε.Ο.ΚΑ.Ν., οι διευθυντές, τα στελέχη και οι υπάλληλοι του Ε.Ο.ΚΑ.Ν. (και εκείνοι εκ των διορισμένων εντεταλμένων τρίτων μερών), οι οποίοι εμπλέκονται σε οποιοδήποτε στάδιο του ελέγχου ντόπινγκ, οφείλουν να υπογράψουν ένα έντυπο που τους παρέχεται από τον Ε.Ο.ΚΑ.Ν., δηλώνοντας τη δέσμευσή τους στους παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ ως Πρόσωπα σύμφωνα με τον Κώδικα για άμεσο και εσκεμμένο παράπτωμα.

19Α.3. Σύμφωνα με το άρθρο 20.5.11 του Κώδικα, κάθε υπάλληλος του Ε.Ο.ΚΑ.Ν. που εμπλέκεται στον έλεγχο ντόπινγκ (εκτός των εγκεκριμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης αντιντόπινγκ ή επανένταξης) οφείλει να υπογράψει δήλωση που παρέχεται από τον Ε.Ο.ΚΑ.Ν., με την οποία βεβαιώνει ότι δεν έχει τεθεί σε προσωρινή αναστολή (προσωρινό αποκλεισμό), δεν εκτίει περίοδο αποκλεισμού και δεν έχει εμπλακεί, άμεσα ή εκ προθέσεως, εντός των προηγούμενων έξι (6) ετών, σε συμπεριφορά, που θα αποτελούσε παράβαση κανόνων αντιντόπινγκ σύμφωνα με τον Κώδικα.»

Άρθρο 65

Ερμηνεία του Κώδικα – Προσθήκη άρθρου 22Α στον ν. 4791/2021

Στον ν. 4791/2021 (Α' 51) μετά το άρθρο 22 προστίθεται άρθρο 22Α ως εξής:

«Άρθρο 22Α**Ερμηνεία του Κώδικα**

22Α.1. Το επίσημο κείμενο του Κώδικα τηρείται από τον WADA και δημοσιεύεται στα αγγλικά και γαλλικά. Σε περίπτωση αντίθεσης μεταξύ της αγγλικής και της γαλλικής έκδοσης, υπερισχύει η αγγλική έκδοση.

22Α.2. Τα επεξηγηματικά σχόλια επί διαφόρων διατάξεων του Κώδικα χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία του Κώδικα.

22Α.3. Ο Κώδικας ερμηνεύεται ως ανεξάρτητο και αυτόνομο κείμενο και όχι μέσω αναφοράς στον υφιστάμενο νόμο ή καταστατικά των υπογραφόντων ή κυβερνήσεων.

22Α.4. Οι επικεφαλίδες που χρησιμοποιούνται για τα διάφορα μέρη και άρθρα του Κώδικα παρέχονται μόνο για διευκόλυνση και δεν θεωρούνται ουσιαστικό μέρος του Κώδικα ή ότι επηρεάζουν με οποιονδήποτε τρόπο τη γλώσσα των διατάξεων στις οποίες αναφέρονται.

22Α.5. Όταν ο όρος «ημέρες» χρησιμοποιείται στον Κώδικα ή σε ένα Διεθνές Πρότυπο, σημαίνει ημερολογιακές ημέρες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

22Α.6. Ο Κώδικας δεν ισχύει αναδρομικά σε θέματα που εκκρεμούν πριν από την ημερομηνία που ο Κώδικας γίνεται δεκτός από έναν υπογράφο και εφαρμόζεται στους κανονισμούς του. Ωστόσο, παραβάσεις κανόνων αντιντόπινγκ προ Κώδικα συνεχίζουν να υπολογίζονται ως «πρώτες παραβάσεις» ή «δευτερες παραβάσεις» για σκοπούς καθορισμού κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 10 για επακόλουθες παραβάσεις μετά Κώδικα.

22Α.7. Το εισαγωγικό κεφάλαιο του Κώδικα με τίτλο: "Ο σκοπός, το πεδίο εφαρμογής και η οργάνωση του παγκόσμιου προγράμματος αντιντόπινγκ και ο Κώδικας" καθώς και το "Προσάρτημα, ορισμοί", θεωρούνται αναπόσπαστα μέρη του Κώδικα.»

Άρθρο 66**Διόρθωση παροραμάτων και παραδρομών στον ν. 4791/2021**

1. Στην περ. (vi) του άρθρου 1.3.1. η λέξη «WADA» αντικαθίσταται με τη λέξη «Κώδικας».

2. Στο τέταρτο εδάφιο του άρθρου 3.1. οι λέξεις «ο Κώδικας» αντικαθίστανται με τις λέξεις «οι παρόντες κανόνες αντιντόπινγκ» και η λέξη «μετακυλύει» αντικαθίσταται με τη λέξη «μετακυλύουν».

3. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 5.5.7. μετά τις λέξεις «στον WADA και σε» προστίθεται η λέξη «άλλους».

4. Στο άρθρο 5.7. μετά τις λέξεις «εθνικών διοργανώσεων» προστίθενται οι λέξεις «εξουσιοδοτούν και».

5. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 6.3. μετά τις λέξεις «για ερευνητικούς σκοπούς αντιντόπινγκ» τίθεται κόμμα «,», προστίθενται οι λέξεις «μολονότι κανένα δείγμα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για έρευνα,» και η λέξη «με» αντικαθίσταται με τη λέξη «χωρίς».

6. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 6.6. μετά τις λέξεις «δεν έχει στοιχειοθετηθεί κατηγορία» προστίθενται οι λέξεις «βάσει δείγματος».

7. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 6.8. μετά τις λέξεις «Ο WADA» τίθεται κόμμα «,» και προστίθενται οι λέξεις «με αποκλειστική διακριτική ευχέρεια,».

8. Στο άρθρο 7.1.4. μετά τη λέξη «καθορίζονται» προστίθενται οι λέξεις «με παραπομπή και».

9. Στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 7.1.5. μετά τις λέξεις «ο Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ» διαγράφονται οι λέξεις «που έχει αρνηθεί την ανάληψη,» και το κόμμα «,».

10. Στην περ. (ii) του άρθρου 7.5. η λέξη «κυρώσεων» αντικαθίσταται με τη λέξη «ακυρώσεων».

11. Στο άρθρο 9 διαγράφονται οι λέξεις «και προνομίων» και μετά τη λέξη «βαθμών» διαγράφεται το κόμμα «,» και προστίθεται η λέξη «και».

12. Στο άρθρο 10 ο τίτλος «Κυρώσεις σε αθλητές ατομικών αθλημάτων» αντικαθίσταται με τον τίτλο «Κυρώσεις σε Άτομα».

13. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.1.1. διαγράφονται οι λέξεις «και κάθε προνομίου» και μετά τη λέξη «βαθμών» διαγράφεται το κόμμα «,» και προστίθεται η λέξη «και».

14. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.2. μετά τις λέξεις «που επιβάλλεται για» διαγράφονται οι λέξεις «την πρώτη».

15. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 10.2.3. μετά τις λέξεις «τεκμαίρεται μαχητά ότι» προστίθεται η λέξη «δεν».

16. Στο άρθρο 10.3.5. μετά τις λέξεις «με δυνατότητα μείωσης» προστίθενται οι λέξεις «κατ' ελάχιστον».

17. Στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 10.7.1.1. μετά τις λέξεις «που παρέχεται» προστίθενται οι λέξεις «από τον αθλητή ή άλλο πρόσωπο».

18. Στο έκτο εδάφιο του άρθρου 10.7.1.1. μετά τους αριθμούς «10.9.3.2.» προστίθενται οι λέξεις «των παρόντων κανόνων αντιντόπινγκ».

19. Στο έβδομο εδάφιο του άρθρου 10.7.1.1. μετά τις λέξεις «του επιτρέπει» προστίθενται, εντός παρενθέσεων, οι λέξεις «(στον αθλητή ή στο άλλο πρόσωπο)».

20. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.7.1.2. μετά τις λέξεις «έχει διαπράξει» προστίθενται οι λέξεις «ή έχει κατηγορηθεί ότι έχει διαπράξει».

21. Στο τέλος του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 10.8.2. μετά τη φράση «από τον αθλητή ή άλλο πρόσωπο» διαγράφονται το κόμμα «,» και οι λέξεις «οποιαδήποτε από τις ημερομηνίες αυτές είναι προγενέστερη».

22. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.9.3.2. μετά τις λέξεις «εκτίεται διαδοχικά» προστίθενται μεταξύ κομμάτων οι λέξεις «, παρά ταυτόχρονα,».

23. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.9.3.3. μετά τις λέξεις «εκτίεται διαδοχικά» προστίθενται, μεταξύ κομμάτων, οι λέξεις «, παρά ταυτόχρονα,» και μετά τις λέξεις «προς την» προστίθενται οι λέξεις «τυχόν υφιστάμενη».

24. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 10.13. μετά τις λέξεις «ξεκινά από την ημερομηνία» διαγράφονται οι λέξεις «της δημοσίευσης».

25. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.13.1. μετά τις λέξεις «ο Εθνικός Οργανισμός Αντιντόπινγκ» προστίθενται οι λέξεις «ή η Πρωτοβάθμια Πειθαρχική Επιτροπή του Εθνικού Οργανισμού Αντιντόπινγκ».

26. Στο τέλος του τρίτου εδαφίου του άρθρου 10.13.2.1. μετά τις λέξεις «επιβάλλεται τελικά» προστίθενται οι λέξεις «μετά από έφεση».

27. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 10.14.1. μετά τις λέξεις «που έχει τεθεί σε αποκλεισμό» προστίθενται οι λέξεις «ή υπόκειται σε προσωρινή αναστολή (προσωρινό αποκλεισμό)».

28. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 10.14.3. μετά τις λέξεις «Η νέα περίοδος αποκλεισμού» προστίθενται, μεταξύ κομμάτων, οι λέξεις «, συμπεριλαμβανομένης μίας επίπληξης και όχι μίας περιόδου αποκλεισμού».

29. Στην περ. (β) του άρθρου 14.6.2. μετά τις λέξεις «στους κανόνες αντιντόπιγκ του παρόντος» προστίθενται, μεταξύ κομμάτων, οι λέξεις «σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και το Διεθνές Πρότυπο για την Προστασία της Ιδιωτικότητας και των Προσωπικών Δεδομένων».

30. Στο άρθρο 19.1. οι λέξεις «όλες τις ισχύουσες πολιτικές και τους κανόνες αντιντόπιγκ» αντικαθίστανται με τις λέξεις «τους παρόντες κανόνες αντιντόπιγκ».

31. Στο άρθρο 19.4. οι λέξεις «τις πολιτικές και τους κανόνες αντιντόπιγκ σύμφωνα με τον Κώδικα» αντικαθίστανται με τις λέξεις «τους παρόντες κανόνες αντιντόπιγκ».

32. Στο άρθρο 20.1. οι λέξεις «όλες τις ισχύουσες πολιτικές και τους κανόνες αντιντόπιγκ που υιοθετούνται σύμφωνα με τον Κώδικα» αντικαθίστανται με τις λέξεις «τους παρόντες κανόνες αντιντόπιγκ».

Άρθρο 67

Μεταβατική δυνατότητα συμμετοχής σε αθλητικές διοργανώσεις σωματείων τα οποία στερούνται ειδικής αθλητικής αναγνώρισης και εγγραφής στο ηλεκτρονικό μητρώο - Αντικατάσταση της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4726/2020

Η παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4726/2020 (Α' 181) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 30
Μεταβατικές διατάξεις

2. Αθλητικό σωματείο, το οποίο κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος είναι ήδη εγγεγραμμένο σε αθλητική ένωση ή ομοσπονδία, χωρίς να έχει λάβει την ειδική αθλητική αναγνώριση, μετέχει στην αγωνιστική δραστηριότητα της οικείας ένωσης ή ομοσπονδίας, πλην των πανελληνίων αγώνων και πρωταθλημάτων ή των τελικών φάσεων πανελληνίων αγώνων και πρωταθλημάτων, έχοντας τη δυνατότητα να λάβει την ειδική αθλητική αναγνώριση και να εγγραφεί στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), το αργότερο έως την 31η.7.2022. Αθλητικό σωματείο που δεν λαμβάνει την ειδική αθλητική αναγνώριση και δεν εγγράφεται στο ανωτέρω ηλεκτρονικό μητρώο εντός του χρονικού διαστήματος του πρώτου εδαφίου, διαγράφεται αυτοδικαίως από το οικείο μητρώο μελών και δεν δύναται να συμμετέχει εφεξής στις αγωνιστικές υποχρεώσεις της αντίστοιχης αθλητικής ένωσης ή ομοσπονδίας.»

Άρθρο 68

Έναρξη ισχύος της παρ. 2 του άρθρου 66 του ν. 4735/2020 - Τροποποίηση του άρθρου 75 του ν. 4735/2020

Στην παρ. 2 του άρθρου 75 του ν. 4735/2020 (Α' 197), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 54 του ν. 4809/2021 (Α' 102), η ημερομηνία «1η.9.2021», ως προς τη δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν σε

ΟΤΑ α' και β' βαθμού, αντικαθίσταται με την ημερομηνία «1η.8.2022» και το άρθρο 75 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 75
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

2. Η ισχύς της παρ. 2 του άρθρου 66 αρχίζει την 1η.8.2022.»

Άρθρο 69

Έναρξη ισχύος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 2725/1999 - Τροποποίηση του άρθρου 140 του ν. 2725/1999

Στην παρ. 2 του άρθρου 140 του ν. 2725/1999 (Α' 121), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 55 του ν. 4809/2021 (Α' 102), η ημερομηνία «1η.9.2021», ως προς τη δυνατότητα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων που ανήκουν σε εποπτευόμενα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, αντικαθίσταται με την ημερομηνία «1η.8.2022» και το άρθρο 140 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 140
Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις του.

2. Η ισχύς του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 8 αρχίζει την 1η.8.2022.

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 22 ισχύει από τις αρχαιρεσίες της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (Ε.Π.Ο.) που θα διεξαχθούν πριν από τους θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες κατά το έτος 2024 (Παρίσι).

4. Η ισχύς της παρ. 6 του άρθρου 22, ως προς το δικαίωμα συμμετοχής εκπροσώπου των εν ενεργεία προπονητών σε Δ.Σ. αθλητικής ομοσπονδίας, αρχίζει από την 1η.1.2022.

5. Η ισχύς της παρ. 4 του άρθρου 31, ως προς την υποχρέωση απασχόλησης προπονητή, και της παρ. 2 του άρθρου 31Α, ως προς την απασχόληση προπονητή αναλόγως του επιπέδου άδειας άσκησης επαγγέλματος, αρχίζει από την αγωνιστική περίοδο 2022-2023.

6. Η ισχύς της παρ. 3Α του άρθρου 33, ως προς το δικαίωμα ελεύθερων μεταγραφών ερασιτεχνών αθλητών αρχίζει από την 1η.1.2022.»

Άρθρο 70

Παραχώρηση της χρήσης των εγκαταστάσεων του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας» στην «Οργανωτική Επιτροπή Διοργανώσεων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού» - Τροποποίηση του άρθρου 101 του ν. 4764/2020

Στο άρθρο 101 του ν. 4764/2020 (Α' 256) επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές:

1. Ο τίτλος τροποποιείται με την προσθήκη αναφοράς στο περιεχόμενο της παρ. 2 και διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 101

Ρύθμιση για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών καθαριότητας και φύλαξης του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας», λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 - Δυνατότητα παραχώρησης των εγκαταστάσεων του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας» στην «Οργανωτική Επιτροπή Διοργανώσεων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού»

2. Προστίθεται παρ. 2, ως εξής:

«2. Ειδικά για τις ανάγκες της διοργάνωσης των διεθνών αγώνων αυτοκινήτου με την επωνυμία "ΕΚΟ Ράλλυ Ακρόπολις 2021", παραχωρείται για το χρονικό διάστημα από 20.8.2021 έως 20.9.2021, η χρήση των εγκαταστάσεων του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία: "Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας" ("Π.Ε.Λ."), στο ν.π.ι.δ. με την επωνυμία: "Οργανωτική Επιτροπή Διοργανώσεων Μηχανοκίνητου Αθλητισμού", το οποίο συγκροτήθηκε δυνάμει της υπό στοιχεία ΥΠΠΟΑ/ΓΔΟΑ/ΔΥΑ/681905/20588/4155/7.12.2020 (Β' 5388) απόφασης του Υφυπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία α) ΥΠΠΟΑ/90788/5.3.2021 (Β' 927) και β) ΥΠΠΟΑ/ 274887/14.6.2021 (Β' 2652) αποφάσεις του ιδίου Υφυπουργού.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'**ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 71****Μεταβατικές διατάξεις**

1. Εφόσον δεν έχει ασκηθεί προσφυγή του άρθρου 24 του ν. 2690/1999 (Α' 45) κατά των αποφάσεων επιστροφής που ενσωματώνονται σε αποφάσεις απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε αποφάσεις ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, που έχουν επιδοθεί πριν τη δημοσίευση του παρόντος, η οριζόμενη στο άρθρο 5 αποκλειστική προθεσμία των δύο (2) μηνών για την άσκηση προσφυγής αρχίζει από την επομένη της δημοσίευσης του παρόντος.

2. Αιτήσεις για χορήγηση ή ανανέωση αδειών διαμονής που υποβλήθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4686/2020 (Α' 80), σύμφωνα με την περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 (Α' 80), την παρ. 47 του άρθρου 8 του ν. 4332/2015 (Α' 76 και Α' 88 - διόρθωση σφαλμάτων) και την παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 4375/2016 (Α' 51), και εκκρεμούν στις αρμόδιες υπηρεσίες, εξετάζονται βάσει των παραπάνω διατάξεων. Αιτήσεις που υποβλήθηκαν δυνάμει της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4686/2020, δεν εξετάζονται.

3. Οι αιτήσεις θεραπείας κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογήν του ν. 4251/2014 και υποβλήθηκαν πριν τη δημοσίευση του παρόντος μετά την πάροδο δύο (2) μηνών από την επίδοση της απόφασης, όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του παρόντος, εξετάζονται. Μη υποβληθείσες αιτήσεις θεραπείας κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογήν του ν. 4251/2014, για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η εξάμηνη προθεσμία υποβολής τους από την επίδοση της απόφασης κατά τη

δημοσίευση του παρόντος, υποβάλλονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την επομένη της δημοσίευσης του παρόντος και εξετάζονται.

4. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της εσωτερικής παρ. 6 του άρθρου 17 του παρόντος εξακολουθεί να εφαρμόζεται το άρθρο 24 του ν. 4636/2019 (Α' 169), όπως ισχύει πριν την τροποποίησή του με το παρόν, σε συνδυασμό με την υπ' αρ. 7315/29.8.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη με θέμα «Διαδικασία χορήγησης Α.Δ.Ε.Τ. στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας» (Β' 2461).

5. Το άρθρο 36 σχετικά με τη διάρκεια της θητείας καταλαμβάνει και τις ισχύουσες αποφάσεις τοποθέτησης και διορισμού των Διοικητών και Υποδιοικητών της Υπηρεσίας Ασύλου της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

6. Βεβαιώσεις περί μη απομάκρυνσης για λόγους ανθρωπιστικούς που χορηγήθηκαν με αποφάσεις που εκδόθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 68 και την παρ. 4 του άρθρου 104 του ν. 4636/2019, ανανεώνονται μετά από νέα κρίση της εκδούσας αρχής σχετικά με την εξακολούθηση του ανέφικτου της απομάκρυνσης.

Άρθρο 72**Καταργούμενες διατάξεις**

1. Η παρ. 5 του άρθρου 25 του ν. 4636/2019 (Α' 169), περί λήψης απόφασης για τη χορήγηση ή μη ταξιδιωτικών εγγράφων από τον Προϊστάμενο των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, καταργείται.

2. Η παρ. 2 του άρθρου 24Α του ν. 4540/2018 (Α' 91), περί έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό ειδικότερων όρων, προϋποθέσεων και λεπτομερειών στεγαστικών προγραμμάτων αναφορικά με την απόλαυση υλικών συνθηκών υποδοχής από ανήλικους αιτούντες διεθνή προστασία ή μη, ασυνόδευτους ή μη, καταργείται.

3. Η παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4251/2014 (Α' 80), περί χορήγησης στους ενδιαφερόμενους αντιγράφου της απόφασης απόρριψης ή ανάκλησης άδειας διαμονής μετά την παρέλευση της προθεσμίας επίδοσης, καταργείται.

4. Το άρθρο 13α του ν. 4251/2014, περί απασχόλησης παράτυπα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών στην αγροτική οικονομία, καταργείται.

5. Η περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014, περί χορήγησης άδειας διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε πολίτες τρίτων χωρών που βρίσκονται στην Ελλάδα, η υπόθεση των οποίων έχει παραπεμφθεί από τις αρμόδιες Αρχές Απόφασης της περ. ιθ' του άρθρου 2 του π.δ. 113/2013 (Α' 146) και τις Επιτροπές Προσφυγών των άρθρων 26 και 32 του π.δ. 114/2010 (Α' 195), καταργείται.

6. Το τελευταίο εδάφιο της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4251/2014, περί δυνατότητας υποβολής αιτήματος επανεξέτασης εκ μέρους του αιτούντος άδειας διαμονής εντός μηνός από την ειδοποίησή του για την απόρριψη του αιτήματός του, καταργείται.

7. Οι παρ. 47 και 48 του άρθρου 8 του ν. 4332/2015 (Α' 76 και Α' 88 - διόρθωση σφαλμάτων), περί ανανέωσης και επανεξέτασης των αδειών διαμονής που είχαν χορηγηθεί ή ανανεωθεί σύμφωνα με το άρθρο 28 του π.δ. 114/2010, καταργούνται.

8. Οι παρ. 14 και 15 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51), περί συγκρότησης τριμελούς επιτροπής για την επιλογή Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών, καταργούνται.

9. Η παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4375/2016, περί ορισμού επικεφαλής σε Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καταργείται.

10. Το άρθρο 22 του ν. 4375/2016, περί χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σε αιτούντες διεθνή προστασία, καταργείται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η' ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 73 Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Ειδικώς η ισχύς της παρ. 4 του άρθρου 72 αρχίζει από την 1η Ιουλίου 2022.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 2021

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης
και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Αναπληρωτής
Υπουργός Εξωτερικών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Προστασίας
του Πολίτη

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Εθνικής
Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Παιδείας
και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Υγείας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Πολιτισμού
και Αθλητισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Υφυπουργός Πολιτισμού
και Αθλητισμού

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Εσωτερικών

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Μετανάστευσης
και Ασύλου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Υποδομών
και Μεταφορών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ**

Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΛΙΒΑΝΟΣ**

Τουρισμού

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Επικρατείας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Επικρατείας

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 4 Σεπτεμβρίου 2021

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ